

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

10 Ὁδὸς Προαστείου, ἀρ. 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου, χαρτονομισμάτων, χρυσοῦ κτλ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καρόλου Μερουβέλ: ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ, δραματικώτατον μυθιστόρημα, μετὰ εἰκόνων, μετὰφρασίς Κ. — Φ. Γκουεράτση: Ἡ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ, ἱστορικὸν μυθιστόρημα, μετὰφρασίς Π. Παυᾶ — Μαξιμου Βιλρέ: ΑΠΙΣΤΟΣ! — Μιχαήλ Θεοβάντη: ΚΟΡΝΗΛΙΑ, διήγημα.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

προπληρωτέα

Ἐν Ἀθήναις φρ. 8, ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
ἐν τῇ ἐξωτερικῇ φρ. χρυσᾷ 15

Ἐν Ρωσίᾳ ρούβλια 6

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΟΙ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡ ΔΕΞΠΟΙΝΙΣ ΔΕ ΦΟΝΤΕΡΟΣ

[Συνέχεια]

Ὁ Ἰουδαῖος δὲν ἐταράχθη ἐκ τῆς σιγῆς ἐκείνης.

Ἀνύψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἐξηκολούθησε:

— Καὶ ἐδῶ ἀρκετὰ καλὰ εἰσθε. Κομψὴ ἀληθῶς κατοικία καὶ εὐάρεστος. Δυστυχῶς ὅμως ἐλλείπει τὸ χρῆμα. Τὸ οἰκοδόμημα ἤρchiσε νὰ καταρρῆ πανταχόθεν. Αὐτὸ εἶναι τὸ πεπρωμένον ἐκείνων, οἷτινες, ἀντὶ νὰ διαχειρίζονται φρονίμως τὸ χρῆμάτων, τὸ σπαταλοῦσιν ἀφρόνως. Συγχωρησάτέ με, κυρία, ὅτι ὁμιλῶ τόσο ἀπροκαλύπτως, ἐσυνείθησα ὅμως νὰ ὀνομάζω τὰ πράγματα διὰ τοῦ πραγματικοῦ αὐτῶν ὀνόματος.

Ἡ Ζουάννα παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὸ ἐπισκεπτήριον, ὅπερ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ Ἰουδαῖος: Μωῦσῆς Βλοῦνερ! Ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἦτο αὐτῇ ἀγνωστον τὸ ὄνομα τοῦτο, ὅτι τὸ ἤκουσεν ἄλλοτε παρά τινος, παρά τοῦ πατρὸς τῆς Ἰως.

— Οἱ τοιοῦτου εἶδους κύριοι, ἔλεγεν ὁ Βλοῦνερ, φαντάζονται, εἰς τὰς λέσχας καὶ τὰ χαρτοπαίγνια, ἔνθα σπειροῦσι τὸ χρῆμάτων, ὅτι εἶναι πολὺ ἰσχυροὶ καὶ ἀκατάβλητοι.

Ῥίπτονται τυφλοὶ εἰς τὸ Χρηματιστήριον, φανταζόμενοι ὅτι ἐκεῖ εὐκόλως θὰ δρέψωσι χαρτονομίσματα χιλίων φράγκων. Τὸ ἀποτέλεσμα ἐν τούτοις δὲν βραδύνει. Ὅ,τι ἔμεινεν αὐτοῖς, ἀπόλλυται ἐκεῖ.

Τοιοῦτοτρόπως, προσφιλῆς κυρία, ὁ κόμης ἐντελῶς ἀπεγυμνώθη ὡς πετεινὸς τῶν πτερῶν του. Ἰδοὺ ἡ κατάστασις του.

Πρὸ ὀλίγου ἐξώφλησα ἐγὼ δι' αὐτὸν μικροὺς τινὰς λογαριασμοὺς εἰς ἐμπόρους, ταπητουργοὺς καὶ ἄλλους. Πιθανὸν εἶναι μάλιστα, ὅτι καὶ τὰ παραπετάσματα τοῦ μεγάρου σας περιελαμβάνοντο εἰς τοὺς λογαριασμοὺς αὐτοῦ.

Ἄν με ἐρωτήσετε διατί εἶμαι τόσο γενναῖος, σας ἀπαντῶ, ὅτι ὁ κόμης μοὶ οφείλει ἤδη ἑπτακοσίας χιλιάδας φράγκων δὲν ἦτο δυνατόν λοιπὸν νὰ μὴ τῷ παράσχω αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄν σήμερον ἔδιδε πᾶσαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν διὰ νὰ ἐξωφλήσῃ τὰ χρέη του, ὄχι μόνον θὰ ἔμενεν ἐπὶ τῆς ψᾶθης διὰ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου του, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ θὰ ἔχανα τὰ ὀφειλόμενα. τὸ ὅποιον θὰ ἦτο σκληρόν. Ἰδοὺ τὸ αἶνιγμα.»

Ταῦτα λέγων ὁ Ἰουδαῖος ἠτένιζε πονηρῶς τὴν κρεολὴν Αὐτὴ ὅμως οὐδαμῶς εἰς τὰ βλέμματά του προσεῖχεν.

Ἡ σαφῆς καὶ καθαρὰ ἐκείνη ἀποκάλυψις ἐβύθισεν αὐτὴν εἰς μελαγχολικὰς σκέψεις.

— Λοιπόν, ἐψιθύρισεν, ὁ κύριος δ' Ἀμβαρῆς εἶναι κατεστραμένος ἐντελῶς!

Ἦτο λευκὴ ὡς τὰ τρίχαπτα τῆς ἐσθῆτος αὐτῆς.

Ὁ Βλοῦνερ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Ὅχι, εἶπεν. Ἄν ἤμην ἐγὼ, ὁ Μωῦσῆς Βλοῦνερ, ὁ ἀρχαῖος πλανέμπορος, τρὶς ἑκατομμυριοῦχος, θὰ ἐλάμβανα μίαν ἀπόφασιν· θὰ ἐπιγύμνη, θὰ νῦτοκτόνουν, θὰ ἐκράγυζον ὑπὸ τὰ παραθυρὰ: Παλαιὰ ἐνδύματα! παλαιὰ ὑποδήματα! Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐσχημάτιζα πάλιν βαθυμῶδῶν τὴν ἀπωλεσθεῖσαν περιουσίαν μου. Ἄλλ' οἱ κομποὶ οὗτοι κύριοι, οἱ ὅποιοι ἐγεννήθησαν ὡς ἂν μὴ ἔχομεν καὶ ἡμεῖς γεννηθῆ! δὲν προβάλλουσιν εἰς τοῦτο,

ἀλλὰ πωλοῦσι τὸν τίτλον τοῦ βαρῶνου ἢ τοῦ κόμητος διὰ νὰ ἐξοικονομηθῶσι, καὶ ἐπὶ τέλους πράττουσι καὶ ἄλλο τι.

Ἐσιώπησεν ἐπ' ὀλίγον, ἵνα ἴδῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν λόγων του ἐπὶ τῆς μορφῆς τῆς νεαρᾶς γυναικὸς, ἥτις καθίστατο ὀλονὲν μᾶλλον σύννου.

— Τί ἐννοεῖτε μὲ τοῦτο; ἠρώτησεν αὐτῆ.

— Δὲν εἶναι κακόν. Ἄν ἦναι γέροντες καὶ διατηροῦνται καλῶς, μὲ καλὸν ράπτην καὶ εὐγενεῖς τρόπους, νυμφεύονται ὄριμον ἀστὴν διακαῶς ποθοῦσαν νὰ ὀνομασθῇ κυρία μαρκησία. Αἱ τοιαῦται γυναῖκες εἶναι ἡ σωτηρία τῶν ἐκδεδιτημένων τούτων γερόντων. Ἄν ἦναι νέοι, ὡς ὁ κύριος δ' Ἀμβαρῆς, ὠραῖοι, μὲ λεπτόν μύστακα καὶ ὠχρὰν τὴν ὄψιν, νυμφεύονται νεάνιδα τῆς τάξεώς των μὲ καλὴν προῖκα, ἥτις ἐπανορθοῖ αὐτούς, ὅταν μάλιστα ἡ καταστροφὴ των δὲν διεκονώθη ἔτι ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων! Καί...

Ἐδίστασε πρὸς στιγμὴν βλέπων τὴν ταραχὴν τῆς Ζουάννας.

— Προχωρεῖτε, εἶπεν αὐτῆ τραχῆως.

— Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει τῷ κυρίῳ κόμητι δ' Ἀμβαρῆς.

Πρὸς στιγμὴν ἐνόμισεν ὅτι ἡ κρεολὴ θὰ ἐλιποθύμει· τόσο ἐπώδυνον ἦν τὸ κατενεχθῆν αὐτῇ κτύπημα. Συνῆλθεν ὅμως ταχῆως.

— Ὅμιλῶ γενικῶς, ἐπειράθη νὰ εἴπῃ ὁ Βλοῦνερ.

— Ὅχι. Εἶχα ὑπονοίας καὶ ταύτας μοὶ ἐπιβεβῆκοιτε. Εἶπατέ μοι ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ μὴ φοβεῖσθε. Εἶμαι ἰσχυρὰ καὶ εἰξεύρω νὰ σιωπῶ. Θὰ νυμφευθῆ, δὲν ἔχει οὕτως;

— Ἄν δύναται. Τὸ πιστεύω.

— Εἶσθε βέβαιος;

— Σχεδόν.

— Ἀκούσατε, εἶπεν ἡ Ζουάννα ἐγειρομένη καὶ βαίνουσα πρὸς αὐτόν, μὴ ὑπεκφυγὰς εἶπατε τὴν ἀλήθειαν. Ὁ κόμης μοὶ εἶχε δώσει ὑποσχέσεις. Θὰ ἐγινόμεν σύζυγός του. Μ' ἀπατά, τὸ βλέπω. Ἄλλ' ἔχετε ἀπόδειξιν· δότε μοι αὐτὴν.

— Δυσπιστείτε εις τὸν λόγον μου ;
— Δὲν εἰζεύρω τί σκέπτομαι, οὔτε ποῦ εἶμαι. Δὲν το βλέπετε λοιπὸν ; Χάνω τὸν νοῦν μου· δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε τί ὑποφέρω. Ἴδου, εἶπεν ἀνοίγουσα τὸ γραφεῖόν της, σὰς ἀποδεικνύω, ὅ,τι λέγω· πράξατε καὶ σεῖς τὸ αὐτό !

Καὶ ἔρριψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐνώπιον αὐτοῦ δέσμην ἐπιστολῶν.

— Ἡ διαγωγὴ του εἶναι ἐπονεϊδιστος, τὸσον ἐπονεϊδιστος, ὥστε καίτοι ἐννοῶ ὅτι δὲν μὲ ἀπατάτε, ἐν τούτοις δὲν δύναμαι νὰ πεισθῶ ὅτι λέγετε τὴν ἀλήθειαν ! Καὶ ὅμως, προσέθηκε κρύπτουσα τὴν κεφαλὴν διὰ τῶν χειρῶν, αἰσθάνομαι ὅτι εἶναι ἀληθές.

Ὁ Βλουῦνερ εἶχε τεθωρακισμένην τὴν καρδίαν κατὰ τῶν δακρύων τῶν γυναικῶν. Ἡσθάνθη ἐν τούτοις παλμόν, πλὴν οὗτος ἐλάχιστον διήρκεσεν.

Βεβαίως ἡ λύπη τῆς Ζουάννας ἐφαίνετο εἰλικρινής· ἀλλὰ τί εἰς τοῦτο ἔπαιεν αὐτός ;

Ἐπρεπεν ὅπως δῆποτε νὰ σώσῃ τὰς ἐπτακοσίας χιλιάδας φράγκων.

Δὲν ἤννοει λοιπὸν νὰ παρεμβάλλῃ προσκόμματα εἰς τὸν γάμον καὶ νὰ διακινδυνεύσῃ διαπραγματεύσειν τόσῳ καλῶς βαίνουσαν.

Ὁ οἶκτος εἶναι καλὸς ἐνίοτε, ἀλλὰ τὸ χρῆμα ἀξίζει πλειότερον !

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ φανῆ ἀμειλικτος καὶ νὰ δείξῃ τῇ νεαρᾷ ἐκείνῃ γυναικὶ τὰ πράγματα ὅσα ἦσαν.

— Βλέπετε, ὠραία μου, εἶπεν ὁ Βλουῦνερ, ὅτι ἐξάπτεσθε. Οἱ κύριοι οὗτοι δὲν διστάζουσι νὰ δίδωσιν ὑποσχέσεις. Τί εἴσθε ; Ὑπάλληλος καταστήματος, παιδαγωγός ; Ἐπρόκειτο ἀπλῶς νὰ σὰς κάμῃ νὰ λησμονήσετε τὰ καθήκοντά σας. Ὁ κόμης σὰς ἔδιδεν ἀφειδῶς ὑποσχέσεις ἀνευ ἀξίας. Σεῖς ἔπρεπε ν'ἀπαιτήσετε πράξεις συμβολαίου ἐνώπιον συμβολαιογράφου καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ δημάρχου καὶ τοῦ ἱερέως. Ἄνευ τούτων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνετε κόμηςσα ! Ἄλλως ἔπρεπε νὰ εἴσθε εὐχαριστημένη, διότι ὁ κόμης δὲν ἔχει τώρα οὔτε ἓν σολδίων καὶ θ' ἀπεθνήσκατε καὶ οἱ δύο τῆς πείνης, ἐνῶ μόνη δύνασθε νὰ ζήσετε. Ἐμπιστευθήτε εἰς ἐμέ ! Γνωρίζω καλῶς τὰ πράγματα ! Δὲν θὰ σὰς λείψῃ τίποτε.

Τὴν στιγμήν ταύτην ὁ κόμης ἐράται τῆς ἐξαδέλφης του, ἥτις εἶναι πλουσιωτάτη. Μὴ τὸν ἐμποδίσετε. Ὑπολογίσατε καλῶς ! Τί σὰς μέλλει ; Εἰς κατεστραμμένον ὡς αὐτὸς νυμφεύεται ! Σὰς ἀπαλλάσσει. Ἄν θέλετε, ἅμα νυμφευθῆ, τὸν ἐπαναβλέπετε.

Δὲν συμφέρει λοιπὸν νὰ ἀντιταχθῆτε εἰς τὸν γάμον τοῦτον. Ὑποσχεθῆτέ μοι, ὀρκισθῆτε ὅτι δὲν θὰ τὸ πράξετε· σὰς ὑπόσχομαι λαμπρὸν ὄθρον καὶ τὴν φιλίαν μου, ἡ ὁποία ἀξίζει πολὺ.

Κρυφία λύσσα ἐμυκάτο εἰς τὰ στήθη τῆς Ζουάννας, συνεκρατεῖτο ὅμως.

Ἦθελε τὰ πάντα νὰ γνωρίσῃ.

Ἀνέλαβε τὰς ἐπιστολάς της, ἃς ἔρριψεν εἰς τὸ βάθος συρταρίου.

— Πιστεύω ὅτι ἔχετε δίκαιον, εἶπεν. Εἰς δ' Ἀμβαρὲς δὲν ἀξίζει τόσην θλίψιν. Σὰς εὐχαριστῶ, ὅτι μὲ διεφωτίσατε.

— Δὲν θὰ ἐμποδίσετε τὸν γάμον ;

— Ὅχι.

— Μοὶ δίδετε τὸν λόγον σας ;

— Ναί.

— Θὰ σὰς ἀνταμείψω, εἰς τὴν τιμὴν μου ὡς Βλουῦνερ, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος, ἠλεκτρισεῖς ἐκ τῆς καλλονῆς τῆς νεαρᾶς γυναικός. Μοὶ ὑπόσχεσθε νὰ ἔλθω νὰ σὰς ἐπανιδῶ ;

— Βεβαίως μετὰ τινὰς ἡμέρας διὰ νὰ συνέλθω ἐκ τοῦ κτυπήματος, τὸ ὅποτον μοὶ ἐπροξενήσατε.

— Εἴσθε ἀξιολάτρευτος ἀληθῶς ! Αὐτὸς ὁ δ' Ἀμβαρὲς εἶχε περισσοτέραν τύχην ἢ ἀξίαν.

— Νομίζετε ;

— Ναί. Θὰ ἐπανιδωθῶμεν, καὶ ἐν ἀνάγκῃ εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας. Ἄν σὰς χρειάζωνται χιλιάδες τινὲς φράγκων, θὰ σὰς δώσω, δεσποινίς . . . πῶς ὀνομάζεσθε ;

— Ζουάννα Τρελάν !

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο ὁ Ἰουδαῖος ὠπισθοδρόμησεν ἔντρομος.

— Ζουάννα Τρελάν ! ἐψέλλισε.

— Ναί. Φαίνεσθε συγκεκρινημένος.

— Δὲν ἔχω τίποτε. . . Δὲν ἐγεννήθητε εἰς Βουρβόν ;

— Ἀληθῶς.

— Καὶ ἐπανάθητε εἰς Γαλλίαν ; . . .

— Πρὸ δέκα ἐτῶν.

— Ἐγνώρισα πολὺ τὸν πατέρα σας ἄλλοτε, καὶ ἡ περίστασις αὕτη . . .

— Ἐγνωρίσατε τὸν πατέρα μου ;

— Ναί, εἰς Ἄβρην. Ἀπέθανε, νομίζω.

— Φεῦ ! εἰν' ἀληθές.

— Ἀλλὰ ποῦ ;

— Τὸ ἀγνωθ.

— Παράδοξον. Καὶ ἡ περιουσία του ;

— Ἐξηφανίσθη. Μὲ ἀφῆκε χωρὶς πόρου.

— Παράδοξον, ἐπανάλαβεν ὁ Μωῦσῆς ἀμχανῶν. Δεσποινίς, εἶμαι εἰς τὴν διάθεσίν σας. Θὰ ἐπανεέλθω !

Ἦτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ.

— Μὴ λησμονήσετε τὴν ὑπόσχεσίν σας. Δὲν θὰ ἀντιστῆτε εἰς τὸν γάμον.

— Ἐστὲ ἥσυχος.

Εὐθὺς ὡς ἡ Ζουάννα ἤκουσε τὸν κρότον τῆς θύρας τοῦ διαδρόμου κλειομένης, ἐκάλεσε τὴν θαλαμηπόλον της.

— Ἰουλιέττα, εἶπε, ἐτοίμασε τὰς ἀποσκευάς μου.

— Ὁ ἀναχωρήσετε, κυρία ;

— Διὰ τινὰς ἡμέρας.

— Πότε φεύγετε, κυρία ;

— Ἀπόψε.

— Θὰ σὰς συνοδεύσω ;

— Ὅχι, θὰ φύγω μόνη. Ἐλα· ἐτοίμασε δύο-τρεῖς ἐσθῆτας ἀπλᾶς, μελανὰς καὶ ὅ,τι ἄλλο μοὶ ἀναγκαῖοι. Σπεῦσε.

Ὅτε ἔμεινε μόνη, ἔρριψθη ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου της, ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν καὶ ἔκλαυσε πικρῶς.

ΚΔ'

Ταξείδιον εἰς τὸ ἀγνωστον.

Ὅταν ἡ δεσποινίς Τρελάν εἰσῆλθεν ἐν τινὶ διαμερίσματι τῆς ἀμαξοστοιχίας εἰς τὸν σταθμὸν Μονπαρνὰς ἢ καρδία της ἐπαλλε μέχρι διαρρήξεως. Ὁ βίος τῇ ἐφαίνετο σκοτεινός, θλιβεραὶ δὲ σκέψεις ἐτάρασσον τὸν νοῦν αὐτῆς.

Μόλις ἐγνώριζε ποῦ μετέβαινε. Τὸ πᾶν ἦν σκοτεινὸν ἐνώπιόν της. Τὸ μέλλον μόνον πικρίας ἐπεφύλασεν αὐτῇ, εἰς δὲ τὸ παρελθὸν εἶχε συναντήσῃ ἀκάνθας, αἵτινες εἶχον κατασπαράξει αὐτήν.

Ὁ μόνος εὐτυχῆς καιρὸς, ὃν ἐνεθυμείτο ἦτο ὁ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας, ἐκεῖ, μακρὰν, εἰς τὴν νῆσον τῶν τροπικῶν φυτῶν, τῶν καλᾶμων καὶ τῶν ἐσβεσμένων ἡφαιστειῶν.

Ἐκεῖ ἔζησεν ἐν μέσῳ ἀπειρίων περιποιήσεων καὶ δούλων, λικνιζομένη εἰς τὰς ἀγκάλας πεφιλημένης γυναικός.

Εἶτα, πρῶταν τινὰ, ὁ πατήρ της ἔθεσεν αὐτὴν εἰς τὴν κλινὴν τῆς γυναικός ἐκείνης ἐκπνεούσης, ἥτις ἠσπασθῆ αὐτὴν περιπαθῶς, καὶ μετ' ὀλίγον ἀπεχαίρετισε τὴν γενέθλιον γῆν, ἐξ ἧς ἀπήρχετο διὰ παντός.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁ βίος της ἦν σειρά ἀτυχημάτων.

Ὁ πατήρ της εἶχεν ἐξαφανισθῆ.

Ἡ περιουσία της ἀπωλέσθη. Ἐν νεαρωτάτῃ ἡλικίᾳ εὐρέθη ἀνευ στηρίγματος, ἀνευ συγγενῶν, ἔρημος καὶ ἐγκαταλελειμμένη. Ἡ καλλονὴ της ἦν πηγὴ κινδύνων, ἀφ' ὧν ἔδει νὰ σωθῆ.

Πρὸς στιγμήν ἐν τούτοις ἤλπισεν ὁ ἔρωσ ἐμειδιάσεν αὐτῇ, πλὴν τῇ παρουσίᾳ αὐτῆς ἀπογοητεύσεως ἀντὶ βραχειῶν ὥρων χαρᾶς καὶ πεποιθήσεως.

Ἦδη τὸ πᾶν τετέλεσται.

Ἡ τελεία ἀπογοήτευσις εἶχεν ἐπέλθει.

Ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, ὃν εἶχεν ἀγαπήσει, διότι ἐπίστευσε αὐτὸν ἔντιμον καὶ γενναῖον, ἠπάτα αὐτὴν ἀνάνδρως. Ἐψεύδετο πρὸς αὐτὴν πρὸ πολλοῦ. Ὑπήρξε θῦμα, νῦν δὲ ἠσθάνετο τὴν κατάπτωσίν της καὶ καταλαμβάνετο ὑπὸ φρίκης.

Ἐν τῇ πρώτῃ στιγμή τῆς ὀργῆς, μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Ἰουδαίου, ἀπῆλθε διὰ Βρεττάνην, ἀνευ ὀρισμένου σκοποῦ, ἐξ ἀνάγκης ὅπως διασκεδάσῃ καὶ ἀλλάξῃ ἀέρα, ἥδη δὲ ἠρώτα ἑαυτὴν πρὸς τί μετέβαιεν ἐκεῖ ;

Τίς ὁ σκοπὸς τοῦ ταξείδιου ἐκείνου ;

Διὰ νὰ παραπονεθῆ ;

Εἰς ποῖον ;

Εἰς τὸν ἐραστὴν, ὅστις κατεφρόνει αὐτήν ; Νὰ ἐξευτελισθῆ ἐνώπιόν του, νὰ τὸν ἰκετεύσῃ νὰ ἐπανεέλθῃ πρὸς αὐτήν.

Τοῦτο ἦτο διάδημα ἀνάξιον αὐτῆς.

Ἡ ὑπερηφάνειά της ἐξανίστατο ἐπὶ μόνῃ τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ.

Νὰ μεταβῆ παρὰ τῇ ἀντιζήλῳ αὐτῆς, τῇ πλουσίᾳ δεσποινίδι δὲ Φοντερόζ, νὰ τῇ διηγηθῆ τὴν ἱστορίαν της, ἱστορίαν

θλιβεράν τῆς εὐπιστίας καὶ ἐμπιστοσύνης τῆς!

Πρὸς τί!

Μήπως οὐτε κἀν ὑπῆρχε διὰ τὴν πλουσίαν ἐκείνην κληρονόμον; Οὐδὲν ἄλλο ἦτο, εἰμὴ παιδαγωγὸς ἐξαπατηθεῖσα! Ὁ κόμης δ' Ἀμβαρὲς ἔπραξεν ὅ,τι συνήθως πράττουσιν οἱ ὅμοιοι αὐτοῦ. Διεσκέδασε. κατὰ τὸ ἔθος τῶν πλουσίων ἀέργων. Αὐτὴ ἔπρεπε νὰ ἦναι ὀλιγώτερον εὐπιστος καὶ ὀλιγώτερον φιλόδοξος καὶ νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὴν! Ὑπῆρχον βεβαίως κατὰ τοῦ ἐξαπατήσαντος ἐπιβαρυντικά τινα γεγονότα, ἀλλὰ τίς θὰ ἐλάμβανεν αὐτὰ ὑπ' ὄψει;

Πρὸς τί λοιπὸν μετέβαιναν εἰς Βρεττάνην;

Τί εἴλκυεν αὐτὴν εἰς τὸν ἀγνωστον ἐκεῖνον τόπον;

Καλῶς σκεπτομένη ἔβλεπε τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο.

Ἀμφέβαλλεν ἔτι.

Ναί, παρὰ τὴν προειδοποίησιν τοῦ μαρκησίου δὲ Πρέλ, παρὰ τὴν σαφῆ ἀποκάλυψιν τοῦ Μωυσέως Βλοῦνερ, παρὰ τὴν πραγματικὴν τέλος, δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν τοιαύτην τοῦ ἐραστοῦ τῆς διαγωγὴν. Μετέβαινε νὰ ζητήσῃ τὴν βεβαιότητα, νὰ πεισθῇ περὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς προδοσίας καὶ νὰ βεβαιωθῇ οὕτως ὅτι ὀριστικῶς ἐγκατελείφθη, ὅτι τὸ παιδίον δὲν θὰ εἶχεν ὄνομα, οὔτε πατέρα.

Ἰδοὺ τί κατὰ πρῶτον ἤθελε.

Εἶτα ὠνειροπόλει. Θὰ συνεβουλεύετο τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ οὐχὶ τὸν ἔρωτά της, διότι ἠσθάνετο ὅτι εἶχε τὴν δύναμιν νὰ καταφρονήσῃ καὶ αὐτὴ τὸν ἐραστὴν της καὶ νὰ τὸν λησμονήσῃ.

Εἰς τοιαύτας βεβουλισμένη σκέψεις δὲν παρετήρει τὰ περὶ αὐτὴν συμβαίνοντα.

[Ἐπεται συνέχεια].

Κ.

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

— Βελτράμε;

— Ἐφθασα... ἔτοιμος... δός μου τοὺς κύβους... Ὄρατα!... Ἐξὴ καὶ τέσσερα δέκα καὶ τρία δεκατρία... σημείωσε, Κανιάτσο... τὸ παιγνίδι δὲν εἶναι ἀκόμη χαμένο... Καὶ ἐγερθεὶς ἐπορεύθη παρὰ τῷ τραυματίᾳ, ὅστις εἶπεν αὐτῷ:

— Βελτράμε, ἐνῶ ἤμουν λιποθυμημένος...

— Πῶς ἴδεν ἐκοιμάσσο; ἀνέκραξεν ὁ Βελτράμος, προσποιούμενος ἐκπληξιν.

— Ἐνῶ ἤμουν λιποθυμημένος, ἐξήκολούθησε λέγων ὁ Δρεγγότος χωρὶς νὰ

προσέξῃ εἰς αὐτόν, ἢ διατί ἐκινήθηκα... ἢ διατί ὁ ἐπίδεσμος...

— Τρία καὶ τρία... πηγαίνω διὰ ἕνα ἐκράυγασεν εἰς τῶν ληστῶν.

— Εἶναι ἡ σειρά σου, Βελτράμε... πηγαίνουμε διὰ ἕνα.

— Διὰ ἕνα!... καὶ πῶς ἔγινεν αὐτό;... Μία στιγμὴ, Δρεγγότε, νὰ ρίψω τοὺς κύβους καί... .

— Ἡ ὁ ἐπίδεσμος δὲν ἦτον καλὰ δεμένος καὶ τὸ αἷμα...

Ὁ Βελτράμος, ὅστις εἶχεν ἤδη ποιήσῃ ἐν βῆμα πρὸς τοὺς συντρόφους του, ὠπισθοχώρησε.

— Τὸ αἷμα; ἐπανελάθεν ἀφρημένως: εἶτα προσέθετο: Κανιάτσο, ρίψε δι' ἐμέ, διότι τώρα δὲν εἰμπαρῶ.

— Τὸ αἷμά μου ἔφυγεν ὄλον ἀπὸ ταῖς κομμέναις φλέβαις μου, καὶ ἀποθνήσκω... Δὲν βλέπεις;

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπεκαλύφθη... Οἰκτρότατον θέαμα!... ἐκολύμβα ἐν τῷ αἵματι...

— Δεκατρία!... ἐκέρδησα... ἐκερδήσαμε, Βελτράμε... χάνουνε πέντε.

— Σημείωσε εἰς τὸν τοῖχο... νὰ μὴν ἔχουμε λόγια... Ὡ Παναγία Παρθένε! Διατί δὲν με ἐφώνηξες πρῶτον, Δρεγγότε; εἶπεν ὁ Βελτράμος καὶ προσεπάθει νὰ δέσῃ τὸ τραῦμα αὐτοῦ.

— Πάει καλά! ἀπήντησεν ὁ Δρεγγότος μειδιῶν! ἀλλὰ μὴ χάνῃς τὸν κόπον σου... Σὲ ἐκάλεσα διὰ νὰ κάμω τὴν διαθήκην μου... καὶ ἐσεῖς, σύντροφοι, πλησιάζετε διὰ νὰ ἀκούσετε τὰς τελευταίας θελήσεις μου.

Οἱ λησταί, οἱ ὅποιοι εἶχον τελειώσῃ τὸ παιγνίδιον, καὶ ἄνευ τοῦ τετάρτου δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθήσωσιν, ἠγέρθησαν καὶ κρατοῦντες τὰ ποτήρια πλήρη, ἐπλησίασαν πρὸς τὴν κλίνην. Ὁ τραυματίας, ἰδὼν αὐτοὺς περιμένοντας νὰ τὸν ἀκούσωσιν, ἤρξατο λέγων:

— Ἐν ὀνόματι κτλ... κτλ... Θεωρῶν προσεγγίζοντα τὸν θάνατον, ὁ ὅποτος εἶναι τὸ συμπέρασμα τῆς ζωῆς, ἔχων σφᾶς τὰς φρένας, δηλαδὴ καθὼς πάντοτε, ἀφίνω: πρῶτον, τὴν ψυχὴν μου εἰς ὅποιον ἀνήκει, καὶ τὸ σῶμα, ἀφοῦ δὲν ἔχη δέρμα δινάμενον νὰ σᾶς χρησιμεύσῃ, ὀλόκληρον εἰς τὴν γῆν: εἶτα, ἀφίνω τὰ ὄπλα μου καὶ τὰ φορέματά μου εἰς ὅποιον τὰ πρωτοπάρῃ: εἶτα, ἀφίνω τὰ χρήματά μου εἰς σᾶς τοὺς τέσσαρας, διὰ νὰ διατάξετε νὰ μοῦ κάμουν, ἢ νὰ μοῦ κάμετε, σεῖς οἱ ἴδιοι... τόσα παιγνίδια κύβων... εἶτα, ἀφίνω εἰς σᾶς τὸ κρασί, τὸ ὅποτον ἔχω εἰς τὴν καλύβαν μου, διὰ νὰ ἀπεράσετε ἐν φαιδρότητι τὴν νύκτα ταύτην, καὶ τὴν ἔρχομένην, ἂν περισσεύσῃ.

— Ὄ! δὲν ἐπεριμέναμεν νὰ μᾶς τὸ εἰπῆς... τὸ ἐπήραμεν... ἀνέκραξαν πάντες.

— Λοιπὸν, ὁ συμβολαιογράφος ἄς διαγράψῃ τὸ κληροδότημα τοῦτο... εἶπε γελῶν ὁ ἐτοιμοθάνατος. Εἶτα, καθιστῶ κληρονόμον καθολικὸν εἰς ὅλα μου τὰ χρεῖα τὸν Βελτράμον τοῦ Τάρου, ὁ ὅποτος με ἐνοσήλευσε τόσον ἐπιμελῶς κατὰ τὴν τελευταίαν μου ταύτην ἀσθένειαν

— Ἄ! τίποτε, τίποτε, Δρεγγότε... ἔκανες τὸ ἴδιον δι' ἐμέ.

— Τὸ πιστεύω, Βελτράμε... Ἄλλὰ σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ κάμῃς μίαν χάριν καὶ σὲ ἐξορκίζω εἰς τὴν παλαιάν μας φιλίαν νὰ μὴ μοῦ τὴν ἀρνήθῃς... Ὅταν θὰ φέρουν νὰ ἐνταφιάσωσι τὸ σῶμά μου, νὰ ζητήσῃς τὸ χεῖρι μου, τὸ ὅποτον ἔμεινεν ἐκεῖ εἰς τὸ δάσος, καὶ νὰ τὸ βάλῃς εἰς τὸ πλευρόν μου μὲ τρόπον, ὥστε νὰ τὸ εὖρω ἀμέσως, ὅταν θὰ μοῦ χρειασθῇ... διότι ὅταν ὁ ἀρχάγγελος μᾶς προσκαλέσῃ εἰς τὴν κρίσιν, τὴν ὁποίαν ἐγὼ ποτὲ δὲν εἶχον, θέλω νὰ παρουσιασθῶ μεταξὺ τῶν πρῶτων καὶ νὰ ἀκούσω ἀμέσως τί, καλὸν ἢ κακόν, μὲ περιμένει... Ἄλλως, ποῖος εἰξεύρει, ποῦ ἔς τὸν διαβόλο θὰ τὸ πετάξουν καὶ πόσον καιρὸν πρέπει νὰ χάσω, ἕως νὰ τὸ εὖρω...

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐγέλασεν... ἀλλ' ὁ γέλως οὗτος ἦτο ὁ τελευταῖος, διακοπείς ὑπὸ τῆς ἐπελθούσης ἀγωνίας, τὰ χεῖλη τοῦ δυστυχοῦς ἔτρεμον συσπώμενα, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ συνεκρούοντο... τὰ βλέφαρά του ἠνοίγοντο καὶ ἐπανεκλείοντο μετὰ τῆς ταχύτητος, δι' ἧς ἡ συλλαμβανομένη χρυσαλλίς κινεῖ τὰς πτέρυγας τῆς... Ἄλλ' οἱ σπασμοὶ δὲν διήρκεσαν πολὺ... ἐξασθενοῦντες βαθμῶν... ἔπαυσαν ἐπὶ τέλους... καὶ ἐκ τοῦ πλάσματος ἐκείνου ἀπελείφθη πλῆθον ὁ πηλός.

Οἱ μετὰ τὸν ποτηρίων εἰς τὴν χεῖρα, κυκλοῦντες τὴν κλίνην τοῦ λησταί, ἰδόντες ὅτι ἐξέπνευσεν, ἐκένωσαν αὐτὰ λέγοντες:

— Ἐτελείωσε καὶ αὐτός... αἰωνία ἡ μνήμη του!... Εἶτα, καλύψαντες τὸ πτώμα, ἤρχισαν αὐθις νὰ παιζῶσιν εἰς τοὺς κύβους τὰ χρήματα τοῦ νεκροῦ.

ΙΑ'

Ἄλμπει
Τὸ φῶς, ὅπου σκορπίζει ὁ ρωμαῖος,
Ποῦ ἔς τὸ μεγάλο κ' εὐμορφὸ τοῦ ἔργου
Ἐύρηκε ἀνταμοιβή... ἀχαριστία.
Μὰ οἱ Προβεντσάνοι, ὅπου ἦσαν ἐναντίον
Ἐκεῖνον, δὲν ἐγέλασαν... Ἐκεῖνος,
Ὅπου ἀντὶ καλοῦ κακὸ ἀποδίνει,
Σὲ δρόμο περβατεῖ μὲ κακὸ τέλος.
Τέσσαρες θυγατέρας εἶχε, κ' ἦταν
Ἡ κάθε μιὰ σὲ θρόνον καθισμένη,
Ὁ Ραϊμόνδος Βεργιγγιέρης. Ἐργον
Ἦταν ἐτοῦτο τοῦ φτωχοῦ ρωμαίου.
Ἄλλὰ τὰ φθονερά τῶν αὐλικῶν
Λόγια ἀγάλι-γάλι τὸν ἐκάμαν
Λόγο ἀπὸ τὸ δίκαιον νὰ ζητήσῃ,
Ποῦ ἐφτά καὶ πέντε τοῦ ἔδωκε ἔτα δέκα...
Φτωγὸς ἐτοῦτος ἔφυγε καὶ γέρος...
Μὰ ἂν εἰξευρε ὁ κόσμος τὴν καρδίαν του,
Ὅταν ζητιάνος ἔτρεχε, κομμάτι
Σερῶ ψωμί γυρᾶντας νὰ ζῆσῃ,
Ἐτότες περισσώτερο ἀκόμα
Θὰ τὸν παῖνοῦσε, ἀπ' ὅτι τὸν παῖναί.

(ΔΑΝΤΗΣ. Παράδ. ζσμ. 6. στίχ. 128-142.)

Ἄγαθός τις ρωμαῖος!, ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τῆς Γαλικίας, ἐβάδιζεν, ἢ μάλλον ἔσυρε τὸ ἀσθενὲς αὐτοῦ

1. Ρωμαῖοι, κατὰ τὸν μεσαίωνα, ἐκαλοῦντο οἱ εἰς Ρώμην μεταβαίνοντες προκνησταί. — Κατὰ τινὰς ὁμοίως, ὁ ἐν τοῖς ἀνωθι στίχοις τοῦ Δάντου ἀναφερόμενος Ρωμαῖος δὲν ἦτο πτωχὸς προκνηστής, ὡς ἄλλοι θίλουσιν, ἀλλ' ὁ ἐκ Βιλλανόβας Ρωμαῖος, βαρβ-

σώμα, περί λύχνων ἀπὰς ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς Μασσαλίας, ὡς ἀνθρώπος ἐξηνητημένος ἐκ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς μακρᾶς ὁδοιορίας, ζητῶν ξενοδοχεῖον, ὅπως ἀναπαυθῆ κατὰ τὴν νύκτα.

Ἄφου διήλθε πολλὰς συνοικίας τῆς πόλεως, ἔστη ἐνώπιον μεγαλοπρεποῦς οἰκῆματας, ἀφ' οὗ διακρίετο ἄφθονον φῶς καὶ ἀρμονικώτατοι ἤχοι ὀργάνων τε καὶ ἁσμάτων. Εἶδεν εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους πλῆθος ἀνθρώπων, δεσποίνας τε καὶ ἱππῶτας, μεγαλοπρεπεστάτας καὶ πολυτιμοτάτας φέροντας περιβολὰς, ἀκολούθους ἐν μεγίστῃ ἀσχολίᾳ, τελετάρχας τρέχοντας τῇ δε κἀκείσε, φέροντας τὰς ἀργυρὰς αὐτῶν ράβδους καὶ ἐπιστατοῦντες ὅπως μὴδὲν παρὰ τὴν τάξιν γένηται ἀρχιτρικλίνους δὲ καὶ ὑπηρετάς ἀνερχομένους καὶ κατερχομένους τὰς κλίμακας καὶ φέροντας ἐν βαρυτίμοις δοχείοις ἐλεκτικώτατα ἀναψυκτικά. Ἐκ πάντων δὲ τούτων, ἐφαίνετο ὅτι μεγίστη ἐορτὴ ἐτελεῖτο ἐν τῷ μεγάρῳ ἐκείνῳ.

Ὁ ρωμαῖος, προσελθὼν, ἠρώτησέ τινα τῶν παρὰ τὴν θύραν ἐκ περιεργίας συνωστιζομένων, περὶ τῶν ἐκεῖ συμβαινόντων, ἔμαθε δὲ παρ' αὐτοῦ ὅτι τὸ μέγαρον ἀνήκεν εἰς τὸν ἐξοχώτατον Ραῖμόνδον Βερλιγγέρον κόμητα τῆς Προβηγκίας.

Τὸ ὄνομα τοῦ κόμητος τούτου ἦτο τότε διάσημον καθ' ἅπασαν τὴν χριστιανωσύνην, οὐ μόνον ὡς καταγομένου ἐξ εὐγενοῦς οἴκου — συγγενοῦς τῷ οἴκῳ τῆς Ἀρραγῶνος καὶ τῷ τοῦ κόμητος τῆς Θολώσης — ἀλλὰ καὶ ὡς ἀρχοντας μετριόφρονος λίαν, ἀνδρείου, φιλοξένου καὶ ἀσχολουμένου πάντοτε θερμῶς εἰς ἀγαθὰ καὶ εὐφύμους πράξεις.

Ἐν τῇ αὐλῇ αὐτοῦ ἐφιλοξενοῦντο πάντες οἱ ἀνδρεῖοι τῆς Προβηγκίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Καταλωνίας ἱππῶται. καὶ οἱ περιφημότατοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τροβαδούροι, καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος ἠρέσκετο λογομαχῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι καὶ ἄδων ἐρωτικᾶ ἄσματα ἐν μέσῳ ὠραίων δεσποινῶν.

Ὁ ρωμαῖος ἀπεφάσισε νὰ δοκιμάσῃ τὴν φιλοξενίαν τοῦ κόμητος, ὅθεν ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου δισταγμοῦ εἰσηλθεν εἰς τὴν αὐλήν.

Οἱ ἱππῶται ἐξεπλάγησαν ἰδόντες ἐπαίτην εἰσδύσαντα τόσον θρασέως ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ τὸν ἀπέφυγον, ὡσεὶ φοβούμενοι μὴ τὰ μεταξωτὰ αὐτῶν ἱμάτια ἤθελον κηλιδωθῆ προστριβόμενα ἐπὶ τῶν τοῦ πτωχοῦ προσκυνητοῦ.

Ἄλλ' οὕτω πράττοντες, ἀντὶ νὰ τὸν ἐξευτελίωσιν, ὡς ἤθελον, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν αὐτὸν μᾶλλον περιβλεπτον, διότι ἀποσυρόμενοι οὕτω κατὰ μέρος καὶ μὴ θέλοντες — ὄσπν καὶ ἂν εἶχον πρὸς τοῦτο διάθεσιν — νὰ ἐκδηλώσωσι δι' ἄλλου τινὸς καταφανεστέρου τρόπου τὴν περιφρόνησίν των, ἐφαίνοντο ὡσεὶ ἀπεσύροντο ἐκ σεβασμοῦ πρὸς αὐτόν,

νος τοῦ Βέντες ἡ κόμης τῆς Βαρκελλόνης, τοῦ ποιητοῦ μεταχειρισθέντος τὸ κύριον αὐτοῦ ὄνομα, ἀντὶ τοῦ τότε ἐν χρῆσει προσηγορικῷ.

περιφερόμενον μόνον ἐν μέσῳ δύο στοιχῶν ἱπποτῶν τε καὶ δεσποινῶν.

Ὁ κόμης Ραῖμόνδος, ὅστις ὅπως ἀπολαύσῃ ἐν συνόλῳ τοῦ θεάματος τῆς ἐορτῆς ἐκάθητο ἐφ' ὑψηλῆς ἔδρας, ἢ μᾶλλον θρόνου· μόλις εἶδε τὸν ρωμαῖον προχωροῦντα πρὸς αὐτὸν κατήλθε καὶ προὔπαντήσας ὑπεδέξατο αὐτὸν εὐμενέστατα εἰπὼν :

— Ἀγαθὲ προσκυνητά, καλῶς ὠρίσατε, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ αὐλῇ. Διαταξάτε πᾶν ὅ,τι ἐπιθυμεῖτε, διότι θέλομεν νὰ ἦσθε ἐνταῦθα ὡς κύριος καὶ αὐθέντης.

— Ἐξοχώτατε κόμη, τώρα βλέπω ὅτι ἡ φήμη ὅσα καὶ ἂν λέγῃ περὶ τῆς ὑψηλῆς ὑμῶν εὐγενείας δὲν δύναται νὰ ἐξισωθῶσι πρὸς τὰ πράγματα. Ἦλθον ἐνταῦθα νὰ σὰς δοκιμάσω. Ἦλθον νὰ ἰδῶ ἂν, περιστοιχιζόμενος, ὡς εἴσθε, ὑπὸ τῶν μεγάλων κυριῶν καὶ τῶσων ὠραίων δεσποινῶν, θὰ ἤξιοιτε ἐνὸς βλέμματος καὶ τὸν ὑπηρετὴν τοῦ Θεοῦ, τὸν βεβαρημένον ὑπὸ τῶν ἐτῶν καὶ κεκοπιακῶτα ἐκ τῆς μακρᾶς ὁδοιορίας. Ἀλλ' ὑμεῖς, κόμη, ἀφίστατε τὴν ὑπερηφανίαν εἰς τὰς χαμερπεῖς καρδίας, αἱ ὁποῖαι κατελήφθησαν ὑπ' αὐτῆς, καὶ αἱ ὁποῖαι, καίπερ περιβεβλημέναι ὅσα καὶ σάρκα, δὲν δύναται νὰ κρυβῶσιν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Αἰωνίου.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, προσεῖδεν αὐστηρῶς τοὺς παρευρισκομένους ἱππῶτας, οἴτινες, ὄντες ἀρκούντως αὐλικοί, δὲν ἐταπεινώσαν τοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλ' ἐμειδίασαν πρὸς αὐτόν.

Ὁ ἀγαθὸς ρωμαῖος, περιφρονῶν τὴν κολακειάν, ὡς πρὸ μικροῦ εἶχε περιφρονῆσῃ τὴν περιφρόνησιν, ἐξηκολούθησε λέγων πρὸς τὸν κόμητα :

— Ὑμεῖς δὲν ἠσχύνθητε νὰ πραγματώσητε τὰς ἐλπίδας τοῦ πτωχοῦ, ὁ ὁποῖος ἐβασίσθη ἐφ' ὑμῶν. Προσεφέρετε εἰς αὐτὸν ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀνάγκην, χωρὶς αὐτὸς νὰ τὸ ζητήσῃ, διότι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος βλέπει τὴν ἀνάγκην καὶ περιμένει τὴν αἴτησιν, προετοιμάζεται σχεδὸν — σχεδὸν ν' ἀρνηθῆ. Διὰ τοῦτο θ' ἀνταμειφθῆτε ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ, καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ μεθ' ὑμῶν θὰ ἦναι αἱ εὐλογίαι τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος θὰ σὰς μεγάλων ἐπὶ πάντων τῶν ὑμετέρων ἐχθρῶν, καὶ τὸ ὄνομα ὑμῶν θὰ διατηρηθῆ παρὰ τοῖς ὑμετέροις ἐγγόνιοις, ὡς διατηρεῖται τὸ ἄρωμα τῆς μύρρας καὶ ἀφοῦ τὸ πῦρ κατακαύσῃ αὐτήν.

Οἱ τε ἱππῶται καὶ αἱ δεσποινῆς ἐξεπλάγησαν ἐπὶ τοῖς λόγοις τούτοις τοῦ προσκυνητοῦ καὶ θεώρησαν αὐτὸν ὡς ἄνδρα οὐ τῆς τυχοῦσης ἀξίας. Ὁ δὲ κόμης Ραῖμόνδος χαίρων ἀπήντησεν αὐτῷ μετὰ μεγίστης εὐμενείας :

— Μεγίστην ὑποχρέωσιν ἔχομεν πρὸς ὑμᾶς, ἀγαθὲ προσκυνητά, ἐπὶ τῇ πίστει τὴν ὁποίαν εἴχετε εἰς τὴν ἡμετέραν φιλοξενίαν, καίπερ τοῦτο εἶναι πρᾶγμα ἀνάξιον λόγου, διότι θὰ ἦτο μεγίστη ὕβρις, δὲν λέγομεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν ἱππῶτας, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἦσσαν εὐπόρους τῶν ἡμετέρων ὑποτελῶν,

ἂν ὑπωπτεύομεν αὐτοὺς ὅτι ἠδύναντο νὰ κλείσωσι τὰς θύρας των εἰς τὸν ἀγαθὸν ρωμαῖον.

— Ὅχι ἡ εὐεργεσία, ἐξοχώτατε κόμη, ἀλλ' ὁ τρόπος δι' οὗ γίνεται αὕτη ἔχει τὴν ἀξίαν. Ὑπάρχουσι δὲ ἀνθρώποι ἀρνούμενοι τόσον εὐγενῶς ὥστε εἶναι προσφιλέστεροι τοῦ εὐεργετοῦντος βαναύσως.

Τότε ὁ κόμης Ραῖμόνδος, λαβὼν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν προσκυνητὴν, ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὰ ἀπώτατα δωμάτια τοῦ μεγάρου, ὅπου παρῆθησαν αὐτῷ τράπεζαν ἰδὼν δὲ ὅτι ἦτο κεκοπιακῶς, δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἐνοχλήσῃ κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην περισσώτερον δι' ὀμιλιῶν, ἀλλὰ διέταξε νὰ παρασκευάσωσιν αὐτῷ δροσερόν τινα κοιτῶνα, ἔνθα τὸν ἀφίσει ν' ἀναπαυθῆ καὶ ἐπανήλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἦσαν οἱ προσκεκλημένοι.

Τὴν ἐπιούσαν, ὁ κόμης ἐγερθεὶς πρωταίτατα μετέβη εἰς τὸν κηπὸν τοῦ, οὐ μόνον ὅπως σκεφθῆ ἐν ἡμερίᾳ περὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ κράτους, ὅπερ ἠπειλεῖ τότε πολέμῳ ὁ κόμης τῆς Θολώσης, ἀλλὰ καὶ ὅπως καὶ δι' εἰκόνων τινῶν τῆς ἡοῦς συμπληρώσῃ ἀσμάτιον, ὅπερ προὔτιθετο νὰ πέμψῃ εἰς τὴν δεσποινῆ τῆς καρδίας του.

Ἐνῷ δὲ περιεπλανᾶτο, βεβουθισμένος ἐν ταῖς τισαύταις σκέψεσι, συννητήθη μετὰ τοῦ προσκυνητοῦ, ὅστις ἐγερθεὶς ἐπίσης λίαν πρωί, ἀπήλθεν ἐκεῖ ὅπως προσευχηθῆ κατὰ τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου. Ὁ προσκυνητής, μετὰ τὸν προσήκοντα χαιρετισμόν, ἠρώτησε τὸν κόμητα διατί ἐφαίνετο τόσον τετραγαμένος.

Ὁ Ραῖμόνδος, καίπερ φύσει ὑποπτος, δὲν ἐδίστασε ν' ἀπαντήσῃ ἀμέσως εἰς τὸν προσκυνητὴν, καὶ νὰ ἐκμυστηρευθῆ αὐτῷ τοὺς δισταγμούς του. Οὗτος δ' ἔδωκεν αὐτῷ τόσον σοφὰς συμβουλὰς, ὥστε ὁ κόμης ἐπέισθη ὅτι ὤφειλεν, οὐ μόνον νὰ μὴ ἀποφύγῃ τὸν κατὰ τοῦ κόμητος τῆς Θολώσης πόλεμον, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ἐπιθυμῆ, ἔχων παρ' ἑαυτῷ τόσον συνετὸν καὶ ἀξιὸν σύμβουλον. Ὅθεν εἶπε πρὸς τοῦτον, ὅτι αὐτὸς μὲν δὲν τὸν ἐβίαζε νὰ μείνῃ — ἀπειναντίας ἀφινεν αὐτὸν ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ νὰ πράξῃ ὅ,τι ἂν ἤθελεν — ἀλλ' ἂν ἡ παράκλησίς του ἠδύνετο νὰ ἔχῃ τὴν ἐλαχίστην ἰσχύν, τὸν παρεκάλει νὰ μείνῃ.

Ἄν ὁ Ραῖμόνδος εἶχεν ἀγαπήσῃ τὰς ἀρετὰς τοῦ προσκυνητοῦ, καὶ οὗτος δὲν ἠγάπησεν ὀλιγώτερον τὰς τοῦ Ραῖμόνδου, ὅθεν εὐκόλως συνενόηθησαν. Μετ' οὐ πολὺ δὲ ὁ ρωμαῖος διηθύνηε πάσας τοῦ κράτους τὰς ὑποθέσεις. Διετήρησε τὸ κληρικὸν αὐτοῦ ἐνδύμα καὶ διὰ τῆς εὐφυίας του κατώρθωσεν ὅπως ὁ κόμης, διατηρῶν πάντοτε τὴν αὐτοῦ αὐλήν, αὐξήσῃ κατὰ τὰ δύο τρίτα καὶ πλέον ἔτι τοὺς θησαυροῦς του.

Ὅθεν, ὅτε ἐκρούχθη ὁ διὰ τὰ σύνορα πόλεμος κατὰ τοῦ κόμητος τῆς Θολώσης — ὅστις ἦτο τότε ὁ μέγιστος κόμης τοῦ κόσμου, ἔχων ὑποτελεῖς ἄλλους τέσσαρας — τόσῳ χάριν τῆς εὐγενείας τῶν τρόπων τοῦ Ραῖμόνδου, ὅσῳ καὶ ἔνεκα τῶν συμβουλῶν τοῦ ρωμαίου καὶ τῶν πολλῶν θησαυρῶν, τόσον πολλοὶ ἱππῶται καὶ βα-

όνιοι ἐξεστράτευσαν ὑπὸ τὰς σημαίας τῆς Προβηγκίας, ὥστε ὁ κόμης τῆς Θουλώσης ἠττήθη κατὰ κράτος.

Ὁ κόμης Ραϊμόνδος εἶχε τέσσαρας θυγατέρας, πάσας ἐν ὄρφι γάμου, καὶ ὡς οἱ πλείστοι τῶν πατέρων, ἐπόθει καὶ ἐκεῖνος ἐν νυμφεύσει αὐτάς μετὰ ἀνδρῶν καὶ ἀσχυρῶν ἀρχόντων, ἢ καὶ μετὰ βασιλέων, ἢ αὐτοκρατόρων, ἂν ἦτο δυνατόν.

Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τὸν τρόπον, διότι τὰ πλοῦτη του δὲν ἐξήρουν ἵνα δώσῃ εἰς πάσας προίκας βασιλισσῶν.

Ὁ ἀγαθὸς ρωμαῖος εἶπεν αὐτῷ νὰ μὴ ἐκπέττειται πλέον περὶ τούτου, διότι θὰ ἐφρόντιζεν ἐκεῖνος.

Καὶ πρῶτον, κατώρθωσε νὰ νυμφεύσῃ τὴν πρωτότοκον μετὰ Λουδοβίκου τοῦ θ' βασιλέως τῆς Γαλλίας, δούε αὐτῇ μεγίστην προίκα. Ὅτε δὲ ὁ κόμης ἐποίησεν αὐτῷ παρατηρήσεις ἐπὶ τούτῳ, ἀπήντησεν :

— Ἀφετε νὰ ἐνεργήσω ἐγὼ, ἐξοχώτατε, διότι ὅταν διὰ μεγάλης δαπάνης ὑπανδρεύσωμεν καλῶς τὴν πρωτότοκον, αἱ ἄλλαι θὰ ὑπανδρευθῶσι διὰ πολλῶ ὀλιγωτέρας, ἕνεκα τῆς συγγενείας.

Καὶ τῷ ὄντι, τὰ πράγματα συνέβησαν ὡς προεῖθε, διότι ὁ Ἐδουάρδος Γ' τῆς Ἀγγλίας, ὅπως γαίην σύγγαμβρος τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, ἐνυμφεύθη τὴν δευτέραν μετὰ ἐλάσσονος προίκης, εἶτα δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ριχάρδος τῆς Κορνοῦαλλης, ὁ ἐκλεγείσ βασιλεὺς τῶν Ρωμαίων, ἐνυμφεύθη τὴν τρίτην. Ἀπελείπετο δ' ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ μόνον ἡ τετάρτη, καὶ ὁ ρωμαῖος εἶπεν εἰς τὸν Ραϊμόνδον :

— Καὶ ταύτην θὰ νυμφεύσωμεν μετὰ γενναίου τινὸς ἀνδρός, ὅστις θὰ καθέξῃ παρ' ὑμῖν θέσιν υἱοῦ, καὶ θὰ ἦναι ὁ διάδοχος ὑμῶν ἐν τῇ ἀρχῇ.

Συγκατανεύσαντος δὲ πρὸς τοῦτο τοῦ κόμητος, ὁ ρωμαῖος ὑπᾶνδρευσε τὴν νεάνιδα μετὰ Καρόλου τοῦ Ἀνδεγαυοῦ, ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου, βεβαιώσας τὸν κόμητα, ὅτι ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ οὗτος θὰ ἐγένετο ὁ μέγιστος καὶ ὁ ἀριστος τῶν ἀρχόντων τοῦ κόσμου.

Ἀλλὰ, μετὰ μακρὰ ἔτη εἰλικρινοῦς ὑπηρεσίας, ὁ κατάρτατος φθόνος—ἡ μιαισματικὴ αὐτῆ νόσος τῶν τε αὐλῶν καὶ τοῦ κόσμου—ἤρξατο ψιθυρίζων εἰς τὸ οὖς τοῦ Ραϊμόνδου, ὅτι ὁ ρωμαῖος προδοῦς αὐτὸν ἐσφετερίσθη τοὺς θησαυροὺς του.

Κατ' ἀρχάς, ὁ κόμης οὐδεμίαν παρέσχε πίστιν εἰς τὰς μοχθηρὰς ταύτας εἰσηγήσεις· ἀλλ' ἀκούων αὐτάς ἐπαναλαμβανόμενος καθ' ἐκάστην, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ρωμαίου λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεώς του. Οὗτος, ὦν πάντοτε ἔτοιμος πρὸς τοῦτο, ἐπέδειξεν ἀμέσως εἰς τὸν κόμητα τοὺς λογαριασμοὺς ἐν πλήρει τάξει, ἐδικαιολόγησε πάσας τὰς δαπάνας καὶ ὑπέβαλε τὴν παραίτησίν του.

Ὁ κόμης, συναισθανθεὶς ὅτι ἐφέρθη ἀδίκως, ἐζήτησε ταπεινῶς παρ' αὐτοῦ συγγνώμην καὶ τὸν παρεκάλεσεν ἐπιμόνως νὰ μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτόν, ἀφοῦ ἐπὶ τόσα ἔτη συνεβίωσαν.

Ἄλλ' ὁ προσκυνητὴς διέκοψεν αὐτὸν εἰπὼν :

— Ὅχι, ἐξοχώτατε Ραϊμόνδε, ἄς χωρισθῶμεν νῦν, ὅτε εἴμεθα ἔτι φίλοι. Ὁ χωρισμὸς ἡμῶν θὰ ἦναι πικρότερος. ἕκαστος δὲ θὰ ἀναμιμνήσεται εὐχαρίστως τοῦ ἄλλου. Βραδύτερον, τὰ πράγματα ἴσως μεταβληθῶσιν. Εἰσθε γέρον, καὶ τὸ γῆρας συνοδεύεται πάντοτε ὑπὸ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ σώματος καὶ τῶν ὑπονοιῶν τοῦ πνεύματος. Τοῦτο εἶναι ἴσως ἐλάττωμα τῆς ἡλικίας· ἀλλ' ἴσως εἶναι καὶ καρπὸς τῆς πείρας, ἣτις εἶδε τοὺς ἀνθρώπους προθυμότερους πάντοτε εἰς τὴν ἀπάτην ἢ εἰς τὴν εἰλικρίνειαν. Ὅπως δὴποτε, ἡ ὑπόνοια εἶναι πάντοτε σύντροφος τοῦ γῆρατος· εἶθε δὲ νὰ ἦτο ἡ μόνη. Ζητήσαντες τόσον αἰφνιδίως παρ' ἐμοῦ λόγον τῶν πράξεών μου—καίπερ καὶ μόνος ἠδύνασθε νὰ ἰδῆτε ὅτι ἐκ μικροῦ ἀνέδειξα ὑμᾶς μέγαν κύριον—μὲ πείθετε ὅτι τὸ γῆρας ὑμῶν δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένον τῆς κοινῆς δυσπιστίας, γεννηθείσης ἐν τῷ ὑμετέρῳ πνεύματι, εἶτε αὐθορμήτως, εἶτε τῇ ἐνεργείᾳ ἄλλων. Νῦν, χάρις τῷ Θεῷ, ἠδυνήθητε νὰ παρᾶσχω ὑμῖν τὰς ζητηθείσας μοι διασαφήσεις· ἄλλοτε ἴσως δὲν θὰ δυνηθῶ, διότι, ἂν ἐνίοτε ἐλλείπουσιν αἱ ἀποδείξεις τοῦ ἐγκλήματος, δύνανται νὰ λείψωσιν ἐπίσης καὶ αἱ τῆς ἀθρότητος. Τότε δὲ θὰ μὲ ἐτιμωρεῖτε, καὶ θὰ ἐπράττετε κακῶς, καὶ τοῦτο θὰ ἐβλαπτε μεγάλως τὴν μέχρι τοῦδε ἀκηλίδωτον τιμὴν σας. Ἄς φροντίσωμεν λοιπὸν, ἐνόσφ εἶναι ἔτι καιρὸς, νὰ προφυλάξωμεν καὶ ἐμὲ καὶ τὴν φήμην σας. Ὁ θάνατος θὰ χωρίσῃ ἡμᾶς ἡμέραν τινὰ διὰ τῆς βίας ἄς προλάβωμεν λοιπὸν αὐτόν, καὶ ἄς χωρισθῶμεν ἐκουσίως. Τὸ χαίρε εἶναι λέξις πλήρης ἀλγους... καὶ ὅμως πρέπει νὰ προφέρωμεν αὐτήν. Εἶθε αἱ λοιπαὶ τοῦ βίου ὑμῶν ἡμέραι νὰ διαρρεύσωσιν ἐν ἡρεμίᾳ καὶ δόξῃ! Εἶθε οἱ ἀπομακρύναντές με ἀφ' ὑμῶν νὰ σας ὑπηρετήσωσι μεθ' ὅσης καὶ ἐγὼ εἰλικρινείας. Πτωχὸς ἦλθον ἐν τῇ αὐλῇ ταύτῃ, πτωχὸς θέλω καὶ ν' ἀπέλθω. Μόνη περιουσία μου θὰ ἦναι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἡ πήρα καὶ ἡ βακτηρία, ἄς ἐφύλαξα, καὶ αἱ ὁποῖαι μὲ καθιστῶσιν—ὡς πιστεύω—πλούσιον ὑπὲρ πάντας. Οἱ πόδες μου, καίπερ ἀσθενεῖς, θὰ ἦναι ὁ ἵππος μου... Χαίρετε! Τὴν ἀντιμισθίαν τῶν ὑπηρεσιῶν μου, ἢ κρατήσετε, ἢ διανεμίετε εἰς τοὺς πτωχοὺς τοῦ Χριστοῦ... Χαίρετε! κραταιεῖ μοι αὐθέντα!... Χαίρετε!... θὰ συναντηθῶμεν αὖθις ἐν τῷ παραδείσῳ.

Ὁ κόμης προσεπάθησε δι' ἰκεσιῶν καὶ δακρῶν ἔτι νὰ τὸν κρατήσῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσεν.

Ὁ προσκυνητὴς ἀπῆλθε, φέρων τὴν παλαιὰν αὐτοῦ περιβολὴν, ἀγαπώμενος καὶ ποθούμενος ὑπὸ πάντων. Ὁ Ραϊμόνδος, μετὰ τῶν ὑποτελῶν αὐτοῦ, τὸν ἠκολούθησεν ὀλολύζων. Ὅτε ἀφίκοντο εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως, ὁ προσκυνητὴς ἐνηγκαλίσθη τὸν κόμητα, ἠσπᾶσθη τὰ χεῖλη του, τὸν ἀπεχαιρέτισεν αὖθις καὶ ἐπεκαλῆσθη τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐπ' αὐτοῦ. Μὴ δυνάμενος δὲ ν' ἀποχαιρέτισῃ καὶ

πάντας τοὺς λοιποὺς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἤγειρε τὴν δεξιὰν καὶ τοὺς ἠυλόγησεν, ἐκεῖνοι δὲ ἐδέξαντο τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ γονυπετεῖς, στενάζοντες ἐκ βάθους καρδίας, ὀδυρόμενοι καὶ ὀλολύζοντες, ὡσανεὶ ἀπέθνησκεν ἐκάστου αὐτῶν ὁ πατήρ ἢ ἡ μήτηρ. Οὕτως ὁ προσκυνητὴς ἀπῆλθεν ὡς εἶχεν ἔλθῃ. Οὐδέποτε δὲ ἐγένετο γνωστὸν τίς ἦτο καὶ ποῦ ἐπορεύθη. Οἱ πλείστοι τῶν ἰδόντων αὐτὸν καὶ συνδιαλεχθέντων μετ' αὐτοῦ ἐπίστευον ὅτι ἦτο ἅγιος.

Ὁ κόμης Ραϊμόνδος δὲν ἐπέζησε πολὺ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ προσκυνητοῦ. Μετὰ δὲ τὸν θανατὸν του, ἡ Προβηγγία ἀνεγνώρισεν ὡς ἄρχοντα αὐτῆς τὸν γαμβρὸν του Κάρολον.

Οὗτος ἐγεννήθη τῷ 1220, ἦτο δὲ υἱὸς τοῦ Λουδοβίκου Η' καὶ Βιάγκας τῆς Καστιλλιανῆς. Ὡς υἱὸς τῆς Γαλλίας ἔλαβεν εἰς κληρὸν τὴν κομητείαν τῆς Ἀνδεγαυίας (Ἀνζιού) καὶ τὴν δεσποτείαν τοῦ Φολκακίερι· ὡς σύζυγος δὲ τῆς Βεατρίκης, τὴν Προβηγγίαν, τὴν Λιγγουαδόκαν καὶ μέρος τοῦ Πεδεμοντιοῦ. Τὰ περὶ τοῦ σώματος καὶ τῶν ἡθῶν αὐτοῦ εὐρίσκομεν ἱστοροῦμενα ἐπιχαρίτως ὑπὸ τινος τῶν ἱστορικῶν τοῦ αἰῶνος ἐκεῖνου¹, ᾧ ἠκολούθησαμεν καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ.

Συνετός, γενναῖος, μεγαλόφρων καὶ σοβαρὸς, ἀτρόμητος ἐν τοῖς ἀτυχήμασιν, ἀκριβὴς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποσχέσεών του, ὀλίγα λέγων καὶ πολλὰ πράττων, ἐγάλα σπανίως καὶ ὀλίγον, καὶ ἐδαπάνησεν ὑπερμέτρως καὶ τὴν ξένην.

Περιεφρόνει τοὺς τροβαδούρους, τοὺς γελωτοποιούς, τοὺς αἰοιδούς καὶ πάντας ἐν γένει τοὺς πρὸς διασκεδάσιν χρησιμεύοντας.

Ἠγρόπνει πολὺ καὶ ἔλεγε συνήθως ὅτι ὄσφ ὀλιγώτερον κοιμάται τις, τόσφ περισσότερο ζῇ. Εἶχε βλέμματα ἀγρία, ἀνάστημα ὑψηλόν, μέλη νευρώδη, χρῶμα ἐλαίζον. Ἦτο δὲ θρησκὸς καὶ ἀγαθός, ὅσον δύναται νὰ ἦναι στρατιώτης.

Συνοδεύσας, τῷ 1250, τὸν ἅγιον Λουδοβίκον, ἐστρατεύσαντα πρὸς κατακτησῖν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἠχμαλωτίσθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ τῶν πρώτων βαρῶν τῆς Γαλλίας ὑπὸ τῶν Μωαμεθανῶν παρὰ τὴν Δαμιάτην.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ, μετέβη εἰς Προβηγγίαν, ἐνθα περιήλθεν εἰς ἔριδας πρὸς τοὺς ὑποτελεῖς του, ὧν τὰ δικαιώματα ἤθελε ν' ἀκυρώσῃ, καθιστάμενος, ἀνευ τοῦ ἐλαχίστου περιορισμοῦ, ἀπόλυτος κύριος.

Ἐκεῖ ἔμαθε τὴν ὑπὸ τοῦ Πάπα Οὐρβανοῦ γενομένην ἐκλογὴν του ὡς βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ἣν ἀνεκοίνωσεν αὐτῷ ὁ καρδινάλιος Σίμων, ὁ ἐκ Τούρ. Τότε συνεσκέφθη μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, βασιλέως τῆς Γαλλίας, κόμητος τοῦ Ἀρτοῦ καὶ κόμητος τοῦ Λανσόν, οἵτινες ὅπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ φιλοδόξου ἐκείνου ἀνδρός, τὸν ἐνεθάρρουν εἰς τὸ τοιοῦτον

1. Βιλλάνης. Βιβλ. 6, κεφ. 94.

έγγειρημα, ὑποσχεθέντες αὐτῷ ἄνδρας καὶ χρήματα. Μεθ' ὃ ἀπήντησεν εἰς τὸν καρδινάλιον, ὅτι ἦτο ἔτοιμος ν' ἀναλάβῃ τὸν ἀγῶνα, πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ τῆς ἀγίας ρωμαϊκῆς ἐκκλησίας.

Πρὸς κατάρκτησιν τῆς Νεαπόλεως, οὐχ ἦσαν τῆς φυσικῆς του πλεονεξίας, ὧθον αὐτὸν καὶ αἱ θερμότεραι συστάσεις τῆς συζύγου του Βεατρίκης, ἥτις, ὅπως συλλέξῃ χρήματα, ἐνεχειρίασεν ἅπαντα αὐτῆς τὰ κοσμήματα, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν μεγίστην θυσίαν, εἰς ἣν δύναται νὰ υποβληθῇ γυνὴ ἐν τῷ κόσμῳ.

Κατὰ τοὺς χρονογράφους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ Βεατρίκη ἐπεθύμει τὴν κατάρκτησιν ταύτην, διότι, εὐρεθείσα πρὸ μικροῦ ἐν Παρισίοις μετὰ τῶν ἄλλων αὐτῆς ἀδελφῶν, ὅπως συνεορτάσωσιν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ἀνδραδέλφου τῆς τὰ Χριστούγεννα, ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν Θεοφανείων — ἦν οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ἐτέλουν συνήθως ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἀγίου Διονυσίου — ὤρισαν τὴν θέσιν τῆς κατὰ μίαν βαθμίδα χαμηλότερον τῶν ἀδελφῶν τῆς, διότι ἐκεῖναι μὲν ἦσαν βασιλίσσαι, καὶ αὕτη δὲ ἔφερε βασιλικὸν στέμμα.

Ἡ φιλόδοξος αὕτη γυνὴ πᾶν μέσον μεταχειρισθῆ — πολλὰκις δὲ καὶ τεχνάσασα, μὴ δυνάμενα νὰ ἱστορηθῶσιν — ὅπως ἐλύσῃ πρὸς τὸ κόμμα τῆς τὸ ἄνθος τῶν Γάλλων ἱπποτῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δύο ἰσχυρότατα ἐλατήρια ἦσαν τὰ δυνάμενα νὰ ὠθήσωσι τινα πρὸς ἐκστρατείαν: ἡ εὐγένεια τῶν πολεμιστῶν, οἵτινες ἐνόμιζον ὅτι, προσκαλούμενοι νὰ ἐπιχειρήσωσι πόλεμόν τινα χάριν δεσποίνης, δὲν ἠδύνατο ἀνευ ἀτιμίας ν' ἀρνηθῶσι, καὶ ἡ θρησκεία.

Ἀμφότερα τὰ ἐλατήρια ταῦτα ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν: τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ τῆς Βεατρίκης: τὸ δὲ δεύτερον ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Πάπα, οἵτινες διέτρεχον τὴν Γαλλίαν, κηρύσσοντες σταυροφορίαν κατὰ τοῦ Μαμφρέδου, ὑπισχνούμενοι ἀφαιρῶσιν ἁμαρτιῶν καὶ πάνθ' ὅσα ὑπέσχοντο συνήθως εἰς τοὺς μεταβαίνοντας νὰ πολεμήσωσι κατὰ τῶν Μωαμεθανῶν ἐν Παλαιστίνῃ.

Τοῖς δὲ περὶ οὐδενὸς ποιούμενοι καὶ τὰς κολακείας τῆς γυναικὸς καὶ τὰς ἀφέσεις τῆς ἐκκλησίας (καὶ οὗτοι, κατὰ τὸ χρονικόν, ἦσαν οἱ περισσότεροι), μεγάλοι μισθοὶ ἴσχυον νὰ προσελκύσωσιν ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ Καρόλου.

Ἄν δὲ εἰς ταῦτα προσεθῇ καὶ ἡ φυσικὴ πρὸς τὰς καινοτομίας κλίσις τῶν Γάλλων, οἱ ἀναγκῶσται ἡμῶν δὲν θὰ θαυμάσωσι μανθάνοντες ὅτι ὁ στρατὸς τοῦ Καρόλου ἀνήρχετο εἰς 60,000 ἱππεῖς, τοξότας καὶ παντοειδεῖς πεζοῦς.

Ὁ θάνατος Οὐρβανοῦ τοῦ Δ' καὶ ἡ εἰς τὴν παπικὴν ἔδραν ἀνάρρησις Κλήμεντος τοῦ Δ' δὲν διέκοψαν τὰς διαπραγματεύσεις: ἀπεναντίας ἐπέσπευσαν αὐτάς, διότι ὁ νέος ποντίφηξ ἦτο ὑποτελὴς τοῦ Καρόλου καὶ θερμότερος ὑποστηρικτῆς τοῦ κόμματός του. Οὗτος εἶχε σύζυγον καὶ τέκνα, ἀπήλαυε δὲ φήμης σοφοῦ νομοδιδασκαλοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύ-

γου του, ἐγένετο κληρικὸς καὶ βαθμηδὸν ἐπίσκοπος τοῦ Ποῦ, καρδινάλιος τῆς Ναρβῶνος, ἀντιπρόσωπος τοῦ Πάπα ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ ἐπὶ τέλους Πάπας. Ἀπέστειλε δὲ κατεσπευσμένως εἰς Προβηγγίαν τὸν Βαρθολομαῖον Πινιατέλλον, ἀρχιεπίσκοπον τῆς Κοσεντίας, ὑποτελῆ καὶ ἐχθρὸν τοῦ Μαμφρέδου, ὅπως, ἐνωθεὶς μετὰ τοῦ Σίμωνος, καρδινάλιου τῆς ἀγίας Καικιλίας, παρωτρύνωσι τὸν Κάρολον νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν εἰς Ἰταλίαν καθόδον του.

Ὁ Μαμφρέδης, μαθὼν τὰς στρατιωτικὰς ταύτας παρασκευάς, δὲν ἀπεδείλιασεν: ἀλλ' ὡς ἀνὴρ γενναῖος καὶ μεγάλθυμος παρεσκευάσθη καταλλήλως πρὸς ἀμύναν.

Καὶ κατὰ γῆν μὲν μεγίστην κατέβαλε φροντίδα, ὅπως φρουρήσῃ καλῶς τὰς διόδους, ἐνίσχύσας τὸ Κεπερᾶνον καὶ τὸν ἅγιον Γερμανόν, καὶ θεῖς ἐκλεκτὴν φρουρὰν ἐν Βενεβέντῳ: κατὰ θάλασσαν δὲ ὁ στόλος αὐτοῦ, ἐνωθεὶς μετὰ τῶν Πισατῶν καὶ τοῦ τῶν Γενουηνοῦ, ἐξησφάλιζον αὐτόν.

Οὐχὶ αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις ἐνὸς ἀπλοῦ κόμητος, ἀλλ' αὐταὶ αἱ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ἐφάνοντο αὐτῷ ἀνεπαρκεῖς, ὅπως τὸν βλάψωσι. Καὶ ὁμως — τόσον ἀπατηλαὶ εἶναι αἱ ἀνθρώπιναι σκέψεις — καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν κατετροπώθη μετὰ θαυμασίας εὐχερείας, ὡς παρακατιόντες θὰ διηγηθῶμεν.

Ὁ Κάρολος, φρονῶν ὅτι ἡ ἐν Ἰταλίᾳ παρουσία του θὰ εἶχε μεγίστην βαρῦτητα καὶ ὅτι ἡ τύχη δὲν παρουσιάζει δις τὴν εὐκαιρίαν, μεθ' ὅλας τὰς συμβουλὰς πολλῶν, οἵτινες προσεπάθουν νὰ τὸν ἀποτρέψωσι, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιβιβάσθῃ ἐπὶ τῶν πλοίων του καὶ ν' ἀπέλθῃ ὅσον ἠδύνατο ταχύτερον εἰς Ρώμην.

Ἐγίνωσκε καλῶς, ὅτι τὰ πλοῖα τοῦ Μαμφρέδου παρέπλεον ἅπασαν τὴν ρωμαϊκὴν ἐκτὴν, καὶ ὅτι ὑπερεῖχον κατὰ τὸ ἐν τέταρτον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἰδικῶν του, — καὶ ὁμως, διορίσας τοποτηρητὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κατὰ γῆν στρατῷ τὸν Γουίδον τοῦ Μουφόρτ, καὶ συστήσας αὐτῷ τὴν κόμησάν Βεατρίκην, πεποισθῶς ἐπὶ τὸ λόγιον, ὅπερ συνεθίζε ν' ἀναφέρῃ συχνάκις: τὰ καλὰ μέτρα καταβάλλουσι τὴν κακὴν τύχην, ἐπιβιβάσθη καὶ διέταξε τὸν στόλον νὰ ἐκπλεύσῃ, στρέφων τὴν πρῶταν πρὸς τὴν τόσον ποθεινὴν Ἰταλίαν.

[Ἔπεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΘΕΡΒΑΝΘ

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Διήγημα

[Συνέχεια]

— Ἐτελείωσας, δὸν Ἀντώνιε; δὲν ἔχεις ἄλλο νὰ προσθήσῃς; ἠρώτησεν ὁ δὸν Ζουάν.

— Νομίζεις ὅτι δὲν σοὶ εἶπα ἄρκετά,

ἀφοῦ σὲ βεβαίω ὅτι ἔχω κλεισμένην εἰς τὸ δωμάτιόν μου τὴν θαυμασιωτέραν καλλονὴν, τὴν ὁποῖαν εἶδον ποτὲ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπου;

— Τὸ ἐπεισόδιον εἶνε παράδοξον, τῇ ἀληθείᾳ, ὑπέλαβεν ὁ δὸν Ζουάν, ἀλλ' ἔκουσον καὶ τὸ ἰδικόν μου.

Καὶ παράτα διηγήθη τῷ φίλῳ του πάντα ὅσα τῷ συνέβησαν: ὅτι εὗρε τὸ νεογνόν, ὅπερ εὕρισκετο ἐν τῇ οἰκίᾳ των, εἰς τὰς χεῖρας τῆς θαλαμηπόλου καὶ ὅτι παρήγγειλε νὰ τῷ ἀντικαταστήσωσι τὰ πλούσια σπάργανα, δι' ὧν περιεβάλλετο, διὰ πεινχοτέρων, καὶ νὰ φέρωσιν αὐτὸ παρὰ μαίαν Ἰνα εὐρεθῇ μέσον πρὸς ἀνατροπὴν του.

— Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὴν συμπλοκὴν περὶ τῆς ὁποίας σοὶ ὠμίλησεν ἐκείνη, προσέθεσεν, ἔχει ἤδη λήξει καὶ ἡ εἰρήνη ἀπεκατέστη: ἔλαβον μέρος εἰς αὐτήν, καὶ, ὡς συνεπέρανα, ὅλοι ὅσοι παρεურίσκοντο εἰς αὐτὴν ἦσαν ἄνδρες ὑψηλῆς περιωπῆς.

Οἱ δύο φίλοι μεγάλως ἐξεπλάγησαν ἐπὶ τῇ συμπτώσει ταύτῃ τῶν συμβάντων, καὶ ἐν μεγίστῃ σπουδῇ ἐπανήλθον ἐν τῇ οἰκίᾳ των, ἰνα ἰδῶσι μὴπως εἶχεν ἀνάγκην τινὸς ἢ κατακλειστος φυγᾶς.

Καθ' ὁδόν, ὁ δὸν Ἀντώνιος λέγει τῷ δὸν Ζουάν ὅτι ὑπεσχέθη τῇ κυρίᾳ ταύτῃ νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ εἰς οὐδένα νὰ τὴν ἰδῇ, καὶ ὅτι αὐτὸς μόνος θὰ εἰσῆρχετο ἐν τῷ δωματίῳ, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἐπέτρεπε νὰ εἰσέλθῃ καὶ ἕτερος.

— Ἀδιάφορον, ἀπήντησεν ὁ δὸν Ζουάν, θὰ εὕρω μέσον νὰ τὴν ἰδῶ, διότι ἡ περιέργειά μου ἐξηγέρθη ἐξ ὅσων μοὶ εἶπες περὶ αὐτῆς.

Ἐν τούτοις ἔφθασαν, καὶ εἰς τὴν λάμπιν φωτός, ὅπερ ἔφερον ὑπὲρ τῆς τῆς ἐκ τῶν τριῶν οὐς εἶχον, ὁ δὸν Ἀντώνιος ἔριψε τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ πύλου, ὃν ἔφερον ὁ δὸν Ζουάν, καὶ εἶδεν ὅτι ἠκτινοβόλοι ἐξ ἀδαμάντων καὶ χρυσοῦ: ὁ δὸν Ζουάν ἀπεκαλύφθη καὶ παρετήρησεν ὅτι ἡ λάμπις ἐκείνη προήρχετο ἐκ τῶν πολλῶν ἀδαμάντων, οἵτινες, συμπεπλεγμένοι μετὰ χρυσοῦ, ἐσχημάτιζον εὐρείαν καὶ πλουσίαν πεπλεγμένην σειρὰν γύρωθεν αὐτοῦ.

Ἐξήτασαν ἀμφότεροι τοὺς ἀδάμαντας πάντας καὶ τὸν χρυσὸν καὶ ὑπελόγησαν ὅτι ἐὰν ἦσαν ἀληθῆ, ὡς ἐφάνοντο, ὁ πῖλος θὰ ἦτο ἀξίας δώδεκα δουκάτων. Ἐπείσθησαν τότε ὅτι οἱ διαμαχόμενοι ἦσαν ἀνθρώποι πλούσιοι, καὶ κυρίως ὁ ἀμυνομένος, ὃν ὑπερήσπισεν ὁ δὸν Ζουάν, καὶ οὕτως ἀνεμνήσθη ὅτι εἶπεν αὐτῷ:

— Διατηρήσατε αὐτὸν τὸν πῖλον, εἶνε γνωστός.

Ἀπεμάκρυναν τοὺς ὑπηρετάς, καὶ ὁ δὸν Ἀντώνιος, ἀνοίξας τὸ δωμάτιόν του, εὗρε τὴν γυναῖκα καθημένην ἐπὶ τῆς κλίνης, στηριζομένην ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς καὶ κλαίουσαν.

Ὁ δὸν Ζουάν, ἐπιθυμῶν θερμῶς νὰ τὴν ἰδῇ, ἐπλησίασεν εἰς τὴν θύραν καὶ ἐπρότεινε τὴν κεφαλὴν ἐντός.

Ἀμέσως ἡ λάμπις τοῦ πύλου προσεἴληκε τὸ βλέμμα τῆς, ἐγείρασα δὲ τὴν κεφαλὴν ἐφώνησεν:

— Εισέλθετε, κύριε δούξ, εισέλθετε· διατί με στερεείτε τῆς εὐχαριστήσεως, τοῦ νὰ σὰς βλέπω συχνά.

— Ἀλλά, κυρία, λέγει ὁ δὸν Ἀντώνιος, ἐδῶ δὲν ὑπάρχει οὐδείς δούξ, ὁ ὁποῖος δυσκολεύεται νὰ τὸν βλέπετε.

— Πῶς! ἀνεφώνησεν ἐκείνη, αὐτὸς ἐκεῖ εἰς τὴν θύραν εἶνε ὁ δούξ τῆς Φερράρης. Ὁ πολυτελής πῖλος τοῦ τὸ μαρτυρεῖ.

— Σὰς βεβαιῶ, κυρία· ὅτι δὲν εἶνε ὁ δούξ· ἐὰν ἐπιθυμεῖτε νὰ τὸν γνωρίσετε ἐπιτρέψατε εἰς αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ.

— Μάλιστα, ἄς εἰσέλθῃ, λέγει, βεβαιώθητε δὲ ὅτι ἂν δὲν εἶνε ὁ δούξ, ἡ δυστυχία μου θὰ αὐξήσῃ περισσότερο.

Ὁ δὸν Ζουὰν ἤκουσε τὰ πάντα· παρουσιάσθη ἐν τῷ δωματίῳ ἀποκεκαλυμμένος καὶ μὲ τὸν πῖλον εἰς τὰς χεῖρας.

Μόλις ἔστη ἐνώπιόν τῆς, ἀνεγνώρισεν αὐτὴν ὅτι δὲν ἦτο ὁ δούξ, καὶ ἐψιθύρισε μετ' αἰδούς καὶ διὰ φωνῆς τεταραγμένης :

— Ἄ! ἡ δυστυχὴς! κύριε, εἰπέτε μοι ταχέως· γνωρίζετε τὸν κύριον αὐτοῦ τοῦ πῖλου; ποῦ τὸν ἀφήκατε; πῶς εὐρίσκετε εἰς τὰς χεῖράς σας; ζῆ ὁ κύριός του, ἡ μήπως μοὶ τὸν ἀποστέλλει δι' ὑμῶν ὡς σημεῖον τοῦ θανάτου του; Ἄχ! ἀγαπητέ μου φίλε! τί συνέβη ἄρά γε; Βλέπω τὰ κοσμήματά σου καὶ ἐγὼ εὐρίσκομαι ἐδῶ μόνη, εἰς χεῖρας ἀγνώστων, καὶ ἂν δὲν ἐγνώριζον ὅτι εἶνε εὐγενεῖς Ἰσπανοὶ θὰ ἀπέθνησκον ἐκ φόβου.

— Ἦσυχάσατε, κυρία, ἀπήντησεν ὁ δὸν Ζουὰν, ὁ κύριος τοῦ πῖλου δὲν ἀπέθανε, καὶ ὑμεῖς εὐρίσκεσθε ἐν ἀσφαλείᾳ. Ἡ μόνη μας σκέψις εἶνε νὰ σὰς ὑπηρετήσωμεν, ὅσον δυναμέθα, ἔστω καὶ δι' αὐτῆς τῆς ζωῆς μας, ἂν παραστῆ ἀνάγκη οὐδ' ἀρμόζει εἰς ἡμᾶς νὰ διαψεύσωμεν τὴν πεποιθήσιν, τὴν ὁποίαν ἔχετε περὶ τῶν Ἰσπανῶν βεβαιώθητε ὅτι θὰ σὰς σεβασθῶμεν, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ κοινωνικὴ ἡμῶν θέσις.

— Τὸ πιστεύω, κύριοι, ἀπεκρίθη ἐκείνη, ἀλλ' εἰπέτε μοι, παρακαλῶ, πῶς αὐτὸς ὁ πῖλος εὐρέθη εἰς τὰς χεῖράς σας; ποῦ εὐρίσκετε ὁ κύριός του, ὁ ὁποῖος εἶνε ὁ Ἄλφόνσος-δ'—Ἔστ, ὁ δούξ τῆς Φερράρας;

Ὁ δὸν Ζουὰν τότε τῇ διηγήθη τίνι τρόπῳ εὐρέθη ἐν τῷ μέσῳ τῆς πάλης καὶ πῶς ἐβούθησεν εὐπατριδὴν τινα, ὅστις, θὰ ἦτο, ὡς ἔλεγεν αὐτὴ, ὁ δούξ τῆς Φερράρης.

— Εἰς τὴν σύγχυσιν ἐκείνην, προσέθεσε, μοὶ ἔπεσεν ὁ πῖλός μου, εὐρον δὲ αὐτὸν καὶ ὁ εὐπατριδὴς ἐκεῖνος μοὶ εἶπε νὰ τὸν διατηρήσω, διότι ἦτο γνωστός. Ἡ πάλῃ ἔληξε, χωρὶς νὰ πληρωθῶ οὔτε ἐγὼ οὔτε ἐκεῖνος. Κατόπιν ἔφθασαν τινές, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν θεράποντες ἢ φίλοι τοῦ δουκός, περὶ τοῦ ὁποῖου λέγετε, καὶ μὲ παρκαλέσε νὰ τὸν ἀφήσω καὶ ν' ἀποσυρθῶ. Μοὶ ἐξέφρασε δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὰς μεγάλας ἐκδουλεύσεις, τὰς ὁποίας τῷ προσέφερον. Ἴδού, κυρία πῶς ὁ πολυτελής αὐτὸς πῖλος εὐρίσκετε εἰς χεῖράς μου· ὅσον ἀφορᾷ τὸν κύριόν του, ἐὰν εἶνε ὁ δούξ, ὡς λέγετε, μόλις πρὸ μίσεως ὥρας τὸν ἀ-

φήκα σῶον καὶ ὑγιή. Ἐῖθε ἡ ἄληθής αὐτὴ διήγησις νὰ σὰς παραμυθῆσῃ, ἐὰν τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑγείας τοῦ δουκός.

— Ὡ! εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ! κύριοι. Καὶ διὰ νὰ μάθετε, ἐπανελάβην αὐτὴν, πόσον ἔχω δίκαιον νὰ ἐρωτῶ περὶ αὐτοῦ, λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ ἀκούσετε τὴν θλιβερὰν ἱστορίαν μου.

Καθ' ὃν χρόνον ἐγένετο ἡ συνδιάλεξις αὐτῆ, ἡ θαλαμηπόλος περιήλοιπε τὸ στόμα τοῦ βρέφους διὰ μέλιτος καὶ ἤλλασσε τὰ σπάργανα. Εἶτα, ἀφοῦ ἠτοίμασεν αὐτὸ ἐντελῶς τὸ ἔλαβε καὶ ἐξῆλθεν ὅπως φέρῃ αὐτὸ εἰς μαίαν, κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ δὸν Ζουὰν.

Ἄλλ' ἐνῶ διήρχετο κρατοῦσα τὸ βρέφος πρὸ τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ εὐρίσκετο ἡ ἀγνωστος, ἥτις ἔμελλε νὰ διηγηθῆ τὴν ἱστορίαν τῆς, τὸ μικρὸν ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Ἐκείνη, ἀκούσασα τὰς φωνὰς τοῦ βρέφους, ἠγέρθη, ἐπέστῃσε τὸ οὖς καὶ ἤκουσεν εὐδιακρίτως τὸν κλαυθμυρισμόν.

— Τί παιδίον εἶνε αὐτό; ἐφώνησε, θὰ εἶνε νεογόνον.

— Ναί, εἶνε ἐν μικρὸν ἀγοράκι, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Ζουὰν, τὸ ὁποῖον ἀφήκαν πρὸ ὀλίγων ὥρων εἰς τὴν θύραν μας, καὶ ἡ ὑπηρέτρια πηγαίνει νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὴν θηλάστριαν.

— Σὰς παρακαλῶ, ἄς μοὶ τὸ φέρῃ νὰ τὸ ἴδω, ὑπέλαβεν ἐκείνη, θὰ ἐλεήσω τοῦλάχιστον τὰ ξένα, ἀφοῦ ὁ Θεὸς δὲν θέλῃ νὰ ἐλεήσω τὰ ἰδικά μου.

Ὁ δὸν Ζουὰν ἐκάλεσε τὴν θαλαμηπόλον, ἔλαβεν ἀπ' αὐτῆς τὸ βρέφος, καὶ τὸ παρέδωκεν εἰς τὴν ζητοῦσαν αὐτό, λέγων συγχρόνως :

— Ἴδού, κυρία, τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον μᾶς προσέφερον αὐτὴν τὴν νύκτα, καὶ δὲν εἶνε τὸ πρῶτον, διότι συχνάκις εὐρίσκομεν τοιαῦτα εὐρήματα εἰς τὴν θύραν μας.

Ἐκείνη ἔλαβεν αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τὸ πρόσωπόν του καὶ τὰ πενιχρά, ἀλλὰ καθάρια σπάργανα, δι' ὧν περιεβάλλετο, εἶτα δὲ, μὴ δυναμένη νὰ συγκρατήσῃ τὰ δάκρυά τῆς, ἐξέτεινεν ἐπὶ τοῦ στήθους τὸν νυκτικὸν αὐτῆς κεκρύφαλον, ἵνα καλύψῃ αὐτὸ αἰδημόνως, ἐπλησίασε τὸ στόμα τοῦ βρέφους ἐπὶ τοῦ μαστοῦ τῆς καὶ κλίναςα τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου του τὸ ἐγαλούχει βρέχουσα συγχρόνως διὰ τῶν δακρῶν τῆς αὐτό.

Ἐμεινεν οὕτω, χωρὶς νὰ ὑψώσῃ τὴν κεφαλὴν, ἐφ' ὅσον τὸ βρέφος δὲν ἐγκατέλειπε τὸν μαστόν.

Πάντες ἐσίγων.

Τὸ νεογόνον ἐμούζα, ἀλλὰ δὲν ἐγαλουχεῖτο, διότι αἱ λεχώ δὲν δύνανται πάντοτε νὰ θηλάσωσι. Τοῦτο παρατηρήσασα ἡ γυνὴ ἀνέλαβεν αὐτὸ καὶ ἀπέδωκε τῷ δὸν Ζουὰν λέγουσα μετὰ θλίψεως :

— Ματαίως ἠθέλησα νὰ φανῶ ἐλεήμων. Δόσατέ το, κύριε, νὰ βρέξωσι τὸ στόμα του δι' ὀλίγου μέλιτος καὶ μὴ ἐπιτρέψετε νὰ τὸ φέρωσι αὐτὴν τὴν ὥραν εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἀφήσατε νὰ παρέλθῃ ἡ νύξ καὶ αὐριον ἄς μοὶ τὸ φέρωσι πάλιν.

εὐρίσκω μεγάλην παρηγορίαν νὰ τὸ βλέπω καὶ νὰ τὸ κρατῶ.

Ὁ δὸν Ζουὰν παρέδωκε πάλιν τὸ βρέφος τῇ θαλαμηπόλῳ, συστήσας αὐτῇ νὰ τὸ περιποιηθῆ μέχρι τῆς πρωίας, νὰ τὸ περιβάλλῃ πάλιν διὰ τῶν πολυτελῶν σπαργάνων, ἅτινα ἔφερε τὸ πρῶτον, καὶ νὰ μὴ ἀποκομίσῃ αὐτὸ πρὶν ἢ τὸν εἰδοποιήσῃ.

Εἰσῆλθε πάλιν ἐν τῷ δωματίῳ καὶ ὄταν ἔμειναν ἐκ νέου μόνοι, ἡ ὠραία Κορνηλία εἶπε :

— Ἐὰν ἐπιθυμῆτε νὰ ἀρχίσω τὴν θλιβερὰν ἱστορίαν μου δόσατέ μοι νὰ φάγω κᾶτι τι, διότι αἰσθάνομαι λιποθυμίαν καὶ δικαίως.

Ὁ δὸν Ἀντώνιος ἔσπευσε καὶ ἐκόμισε πολλὰ ἀναψυκτικά, ἐξ ὧν ἡ λιποθυχοῦσα ἐγέυθη. Ἐπιεν εἶτα ποτήριον ψυχροῦ ὕδατος καὶ ἐπανελθοῦσα εἰς ἑαυτὴν, εἶπε :

— Καθήσατε, κύριοι, καὶ ἀκούσατε.

Ἐκεῖνοι ὑπήκουσαν. Διευθετηθεῖσα δὲ κάλλιον ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ καλυφθεῖσα διὰ τῶν ἀκρων τῆς ἐσθῆτός τῆς, ἔριψεν ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς πολύτιμον πέπλον, ὃν ἔφερεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἀναδεικνύουσα ἐν τῇ ἀποκεκαλυμμένῃ ὄψει τῆς, τὸ πρόσωπον αὐτῆς τῆς σελήνης, ἡ κάλλιον αὐτὸν τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα ἐν πάσῃ αὐτοῦ τῇ λαμπρότητι. Ρευστοὶ μαργαρίται ἔρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς, οὗς ἀπέμασσε διὰ λευκοτάτου μανδηλίου, κρατοῦσα αὐτὸ διὰ χειρῶν τοιούτων, ὥστε ἦτο δύσκολον νὰ διακρίνῃ τις τὴν διαφορὰν αὐτῶν ἐξ ἐκείνου· τέλος στενάζασα ἐπανεὶλημμένως, ἀφοῦ προσεπάθησε νὰ καθησυχάσῃ πως τὸ κατατεθλιμμένον στήθος τῆς, εἶπε διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς καὶ τρεμούσης :

— Εἶμαι, κύριοι, ἐκείνη, περὶ τῆς ὁποίας ἀναμφιβόλως θὰ ἠκούσατε πολλάκις, διότι, ὡς ἐκ τῆς καλλονῆς μου, πολὺ ὀλίγοι δὲν με γνωρίζουν. Εἶμαι ἡ Κορνηλία Βεντιβόλλη, ἀδελφὴ τοῦ Λορεντίου Βεντιβόλλη, καὶ ἴσως ἀρκοῦσι ταῦτα διὰ νὰ ἀναδειξῶσι τὴν καλλονὴν μου καὶ τὴν εὐγένειαν. Νεωτάτη ἔμεινα ὄρφανή, ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας κατέβαλε πάσας τὰς φροντίδας του δι' ἐμέ, ὅπως μὲ περιφρουρήσῃ ἀπὸ τοῦ κόσμου, ἂν καὶ τὰ ἔντιμα αἰσθημάτά μου συνετέλεσαν περισσότερον εἰς τοῦτο, ἢ αἱ ἐνδεδεχῆς αὐτοῦ μερίμναι. Μόνη λοιπόν, μεταξὺ τῶν τεσσάρων τοίχων τοῦ δωματίου μου, καὶ συκοινωνοῦσα μόνον μετὰ τῶν ὑπηρετριῶν μου, ἠῦξanon, καὶ συγχρόνως ἠῦξανε καὶ ἡ φήμη τῆς εὐγενείας καὶ καλλονῆς, τὴν ὁποίαν διεκοινώνουν οἱ ὑπηρεταί μας καὶ οἱ ὀλίγοι οἰκετοὶ φίλοι. Συνέτεινε δὲ πολὺ πρὸς τοῦτο καὶ ἡ εἰκὼν μου, τὴν ὁποίαν ὁ ἀδελφός μου παρήγγειλε νὰ γράψῃ ὀνομαστός ζωγράφος, διὰ νὰ μὴ στερηθῆ ὁ κόσμος, ὡς ἔλεγε, τῆς εἰκόνος μου, ἐὰν τυχὸν ὁ Θεὸς μὲ ἐκάλει πλησίον του. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα δὲν θὰ ἐπετάχουν τὴν ἀπόλειάν μου, ἐὰν ὁ δούξ τῆς Φερράρης δὲν ἐγένετο ἀνάδοχος τῶν

γάμων τῆς εξαδέλφου μου, ἔνθα μὲ ὠδήγησεν ὁ ἀδελφός μου, ὅπως τιμῆσῃ τὴν συγγενὴ μου.

Ἐκεῖ μὲ εἶδον· ἐκεῖ κατέκτησα καρδίας καὶ διήγειρα πόθους· ἐκεῖ ἐγνώρισα ὅποιαν εὐχαρίστησιν παρέχουσιν οἱ ἔπαινοι, ἀπευθυνόμενοι ἔστω καὶ ἀπὸ ψευδεῖς γλώσσας· ἐκεῖ τέλος εἶδον τὸν δοῦκα καὶ μὲ εἶδε, καὶ τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ αἰτία νὰ εὐρίσκωμαι σήμερον εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν.

Ἀποφεύγω, κύριοι, νὰ σὰς διηγηθῶ τοὺς δόλους, τὰ τεχνάσματα, τὰ παντοειδῆ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ὁ δοῦξ καὶ ἐγὼ κατωρθώσαμεν. ἐν διαστήματι δύο ἐτῶν, νὰ ἱκανοποιήσωμεν τοὺς πόθους, οἱ ὅποιοι ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ γάμου ἐκείνου. Οὔτε περιορισμοί, οὔτε φύλακες, οὔτε συμβουλαί, οὔτε ἀνθρωπινὴ ἐνέργεια ἤρκεσαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἔνωσίν μας, ἡ ὁποία ἐπετεύχθη διὰ τοῦ λόγου του ὅτι θὰ γίνῃ σύζυγός μου· διότι ἄνευ τῆς ὑποσχέσεως αὐτῆς, οὐδέποτε θὰ ἐνέδιδον.

Πολλάκις τῷ εἶπον νὰ ζητήσῃ δημοσίᾳ τὴν χεῖρά μου παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὁ ὁποῖος ἀδύνατον νὰ τῷ τὴν ἠρνεῖτο, θὰ ἐδικαιολογεῖτο δὲ ἀπέναντι τῆς κοινωνίας διὰ τὸν γάμον τοῦτον, διότι ἡ εὐγένεια τῆς οἰκογενείας Βεντιβόλλη κατ' οὐδὲν ὑπελείπετο τῆς οἰκογενείας τῆς Ἔστ. Εἰς τοῦτο μοι ἀπήντα διὰ προφάσεων, τὰς ὁποίας εὐρίσκον ὀρθὰς καὶ δικαίας.

Ἐπίστευσα εἰς τὴν παραφορὰν τοῦ ἔρωτός του καὶ ἐνέδωκα, διὰ μίαν ἐκ τῶν ὑπηρετῶν μου, πιστοτέρας εἰς τὰ δῶρα τοῦ δουκός, παρὰ εἰς τὸν ὄρκον, τὸν ὁποῖον εἶχε δώσει πρὸς τὸν ἀδελφόν μου.

Τέλος, ἐν διαστήματι ὀλίγων μηνῶν, ἠννόησα ὅτι ἤμην μήτηρ, καὶ διὰ νὰ μὴ προδοθῶ προσεποιήθην τὴν ἀσθενῆ, κατάρθωσα δὲ νὰ μὲ μεταφέρῃ ὁ ἀδελφός μου εἰς τὴν οἰκίαν τῆς εξαδέλφου μου ἐκείνης, τῆς ὁποίας ὁ δοῦξ εἶχε γείνει ἀνάδοχος τῶν γάμων. Ἐκεῖ ἐγνώρισα εἰς τὸν δοῦκα τὴν θέσιν μου καὶ τὸν κίνδυνον, ὁ ὁποῖος μὰς ἠπέλει, διότι ἐφοβούμην μήπως μετ' ὀλίγον ὁ ἀδελφός μου ἀνεκάλυπτε τὸ ἀμάρτημά μου.

Ἐπέισθη, καὶ συνεφωνήσαμεν ὅπως κατὰ τὸν ἔννατον μῆνα τὸν εἰδοποιήσω καὶ ἔλθῃ μετ' ἄλλων φίλων του νὰ μὲ ὠδηγήσῃ εἰς Φερράρην, ἐκεῖ δὲ θὰ ἐγίνετο δημοσίᾳ ὁ γάμος μας.

Ἡ σημερινὴ νύξ ἦτο ἡ συμπεφωνημένη, καὶ αὐτὴν τὴν νύκτα, ἐνῶ τὸν περιέμενον, ἦν οὐσα ἐρχόμενον τὸν ἀδελφόν μου μετὰ πολλῶν ἄλλων ὀπλισμένων, ὡς ἠννόησα ἐκ τῆς κλαγγῆς τῶν ὀπλῶν.

Ὁ φόβος, ὁ ὁποῖος μὲ κατέλαβε, προσέκαλεσεν ἀποβολὴν, καὶ ἔφερα εἰς φῶς ὄρατον ἄρρεν. Ἡ γυνή, ἡ ὁποία ἐγνώριζε τὸ μυστικόν μου, ἐτύλιξε τὸ βρέφος διὰ σπαργάνων ἄλλων ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἔφερε τὸ βρέφος, τὸ ὁποῖον ἀφήκαν εἰς τὴν θύραν σας, καὶ ἐξεληθούσα εἰς τὴν ἐξώθυραν παρέδωκεν αὐτό, ὡς μοι εἶπεν, εἰς ἓνα τῶν θεραπόντων τοῦ δουκός. Ἐγὼ, ἐτοιμασθεῖσα μετ' ὀλίγον, ὅσον ἠδυνάμην

καλλίτερον, ἔφυγον τῆς οἰκίας, νομίζουσα ὅτι ὁ δοῦξ μὲ περιέμενεν.

Δὲν ἔπρεπε νὰ φύγω πρὶν ἔλθῃ, ἀλλ' ὁ φόβος, τὸν ὁποῖον μοι ἐπροξένησεν ὁ ὀπλισμένος ἐκεῖνος ὄμιλος, τοῦ ὁποίου τὰ ζιφῆ ἠσθανόμην εἰς τὸν λαιμόν μου, δὲν μοι ἐπέτρεψε νὰ σκεφθῶ φρονιμώτερον. Ἐξάλλος, ἀναίσθητος ἐδραπέτευσα καὶ συνέβη ὅ,τι μὲ τοὺς ἰδίους σας ὀφθαλμοὺς ἴδατε.

Τώρα, ἂν καὶ εὐρίσκομαι ἀπομεμονωμένη τοῦ τέκνου μου καὶ τοῦ συζύγου μου, ἂν καὶ ἐπαπειλοῦμαι ὑπὸ μεγαλειτέρων κινδύνων, εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, διότι μὲ ὠδήγησε εἰς χεῖρας ὑμῶν, παρὰ τῶν ὁποίων περιμένω ὅ,τι δύναται νὰ περιμένῃ τις ἐκ τῆς ἰσπανικῆς εὐγενείας καὶ γενναιότητος.

Ταῦτα εἰπούσα, ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς κλίνης.

Οἱ δύο φίλοι ἔσπευσαν, νομίζοντες ὅτι εἶχε λιποθυμήσῃ, ἀλλ' εἶδον ὅτι ἔκλαιε.

Ὁ δὸν Ζουὰν τότε τῇ εἶπε :

Ἐὰν μέχρι τοῦδε, εὐγενῆς καὶ ὠραία κυρία, ὁ δὸν Ἀντώνιος καὶ ἐγὼ σὰς περιεποιήθημεν μόνον διότι εἴσθε γυνή, ἤδη, ὅτε σὰς γνωρίζομεν, ἡ περιποίησις αὕτη εἶνε καθήκον ἀπαραίτητον δι' ἡμᾶς καὶ ὀφείλομεν νὰ σὰς ὑπηρετήσωμεν. Λάβετε θάρρος, ἡσυχάσατε Πιστεύσατέ με, κυρία. Ὅ,τι συνέβη, ἴσως λάβει αἰσιον τέλος, διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιτρέψῃ ν' ἀπολεσθῇ τοιαύτη καλλονὴ καὶ νὰ καταστραφῶσι τόσον ἀθῶοι σκοποί. Κατακλιθῆτε, κυρία, καὶ φροντίσατε περὶ τῆς υἱείας σας· ἔχετε ἀνάγκην αὐτῆς. Ἡ θαλαμηπόλος μας θὰ προσκολληθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σας, καὶ δύνασθε νὰ ἐμπιστευθῆτε εἰς αὐτὴν ὅπως καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτούς. Ὅ,τι τηρήσῃ αὐστηρὰν σιωπὴν καὶ θὰ σὰς φανῇ χρήσιμος εἰς τὰς ἀνάγκας σας.

Ἡ ἀνάγκη, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκομαι, ἀπεκρίθη ἡ Κορνηλία, εἶνε τοιαύτη, ὥστε θ' ἀπαιτήσῃ δυσκολώτερα πράγματα. Ἄς εἰτέλθῃ, κύριε, ὁποιοσδήποτε. Καὶ ἀφοῦ συνίστατε ὑμεῖς τὴν γυναῖκα αὐτὴν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ ἦναι κατάλληλος δι' ὅ,τι ἀπ' αὐτὴν περιμένω. Ἀλλ' ὅμως, σὰς ἱκετεύω, νὰ μὴ μὲ ἴδῃ ἄλλος, ἐκτός τῆς θαλαμηπόλου.

Μείνατε ἡσυχῇ, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Ἀντώνιος.

Καὶ οἱ δύο φίλοι ἐγκατέλειπον αὐτὴν ἐξεληθόντες.

Ὁ δὸν Ζουὰν εἶπε τῇ θαλαμηπόλῳ νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῷ δωματίῳ, φέρουσα τὸ βρέφος μετὰ τῶν σπαργάνων, δι' ὧν τὸ πρῶτον εἶχε περιβάλει αὐτό.

Ἡ θαλαμηπόλος ἀπήντησεν ὅτι τὸ βρέφος ἦν ὡς τῇ τὸ εἶχε παραδώσῃ τὸ πρῶτον. Εἰσῆλθε λοιπόν, γνωρίζουσα τι θ' ἀπεκρίνετο, ἐὰν ἠρωτάτο ὑπὸ τῆς κυρίας, ἦν θὰ εὐρίσκεν ἐν τῷ δωματίῳ.

Βλέπουσα αὐτὴν εἰσερχομένην ἡ Κορνηλία τῇ εἶπε :

Καλῶς ἦλθες, φίλη μου· δός μοι τὸ μικρὸν καὶ πλησίασε τὸ φῶς.

[Ἐπιτετα συνέχεια].

Τὰ ἐξῆς βιβλία, εὐρισκόμενα ἐν τῷ Βιβλιοπωλεῖ ἡμῶν, ἀποστέλλομεν ταῖς Ἐπαρχίαις καὶ τῷ Ἐπιτελικῷ, ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν. — Ἐπίσης προμηθεύομεν εἰς πάντα ὀριονδηποτε βιβλίον, ἀπὸ ἡ αἰτήσεως νὰ συνοδεύηται μὲ τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ.

Τὰ Ἀπόκρυφα τῆς Μασσαλίας, μυθιστορ. Αἰμιλίω Ζολά δρ. 3. — Ἡ Γυναῖκες, τὰ Χρῆματα καὶ τὸ Κρατὶ, μυθιστορία Paul de Coeck μετὰφρασίς Κλεάνθους Ν. Τριανταφύλλου δρ. — Ἄϊ Ἐχθραὶ Μητέρες, μυθιστορία Camille Mendès δρ. 1.50. — Ὁ Γιάννης, μυθιστορ. Paul de Coeck μετὰφρασίς Κλεάνθους Ν. Τριανταφύλλου δρ. 2. — Ἄμπουμπολίνα-Ἀρκάδιον, Δράματα ὅμοι Γ. Ἀνδρικοπούλου δρ. 3. — Ἐκωμῶδες δῖαι ὑπὸ Ἀγγ. Βλάχου δρ. 2. — Ὁ Γονζάλες Κορδοῦβιος ἢ ἡ Γρανάδα ἀνακτηθεῖσα, μυθιστορ. δρ. 1.50. — Ἄνθρωπος τοῦ Κόσμου, ἡ θηναῖκή μυθιστορία, ὑπὸ Γρ. Δ. Ξενοπούλου δρ. 2. — Ἐλληνικαὶ Σκηναὶ ὑπὸ Ἀγγέλου Βροσάρου, μετὰφρ. Π. Πανᾶ, δρ. 5. — Ἡ Ναζὶς Μυριάθη, μυθιστορῆμα πρωτότυπον, δρ. 1.30. — Ὁ Ἄρχων τοῦ Κόσμου, μυθιστορῆμα εἰς τόμους δρ. 8. — Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τῆς Παπῆας μετὰφρασίς Γ. Κ. Ζαλακώστα δρ. 4. — Ἐξομολόγησις ἐνὸς Ἀββᾶ, μυθιστ. δρ. 1.50. — Τυχαῖον Συμβάν, διήγημα πρωτότυπον, ὑπὸ Λεωνίδα Π. Κανελλοπούλου δρ. 1. — Τὰ Δράματα τῶν Παρισίων, μυθιστορῆμα Ponson-De-Terrail, τόμοι ὀκτώδεσις 3 δρ. 6. — Αἱ Φύλακες τοῦ Θεσαυροῦ, μυθιστορία Ἐμμ. Γονζάλες δρ. 1.50. — Ἡ Παναγία τῶν Παρισίων, μυθιστορία Βίκτωρος Οὐγγῶ, μετὰφρασίς Ι. Καρυσσοῦσα τόμοι 2) δρ. 4. — Ἡ Ἡρωὶς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, μυθιστορία Στεφάνου Θ. Ξένου, εἰς δύο ὀκτώδεσις τόμους δρ. 4. — Ἐπιπνικὴ ἔθιμα Κωνσταντινουπόλεως, πρωτότυπος κοινωνικὴ μυθιστορία ὑπὸ Ἐπαμεινώνδου Κυριακοῦ δρ. 5. — Βίαι τῶν Διαδόχων τοῦ Μωάμεθ, ὑπὸ Οὐασιγκτῶνος Ἰρβινγγος δρ. 2. — Τὰ Ἰουδαϊκὰ ἦτοι ἀνατροπὴ τῆς θρησκείας τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν ἐθίμων αὐτῶν, μετ' ἀποδείξεως ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς δρ. 2. — Ποιήματα Ι. Τσακασιάνου δρ. 3. Χρυσόδετα δρ. 4. — Μαριῆ Ἀντωνιέττα, ὑπὸ Γ. Ρ. μα, τραγικὸν ἱστορικὸν μελόδραμα εἰς 4 πράξεις, μελοποιήθην ἐν τῷ ἐν Ζακύνθῳ μουσικοδιδασκαλίῳ Παύλῳ Κερίρ, μετὰφρασίς Γ. Κ. Σφήκα λ. 50. — Οἱ Μετάνομοι τῆς Σπιτζεβέργης, μυθιστορία Ξαβιερ. Μαριμιέ, στεφθεῖσα ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας δρ. 1.50. — Ἀττικαὶ Νύκτες, Δράματα Ποιήσεως Σ. Ν. Βασιλειάδου δρ. 2. — Ὁ Διόβολο - Σίμων, μυθιστορία Ponson-De-Terrail δρ. 1.50. — Τὸ Κατηραμένον Καπηλεῖον, μυθιστορῆμα Λουδοβίκου Νουὰρ δρ. 1.50. — Ζηλοῦ Βλὰ, μυθιστορῆμα δρ. 5. — Οἱ Ἀγῶνες τοῦ Βίου: Σέργιος Πανίνης, μυθιστορῆμα βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας δρ. 2. — Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης τὸ Χρῆμα, μυθιστορία Σαβιέ δὲ Μοντεπεν (τεύχη 11) δρ. 6. — Ὁ Ἀδελφὸς Ρογγῆρος, μυθιστορία Ἰουλίῳ Μαρού, (τόμοι 2) δρ. 3. — Τὰ Ὑπερῶτα τῶν Παρισίων, μυθιστορία Pièrri Zaccane δρ. 4. — Τὸ τέκνον τοῦ Ἐραστοῦ καὶ Ἡ ἄνυμφος μήτηρ (τόμοι 2), μυθιστορία Α. Matthey (Arnold) δρ. 3.50. — Τὸ φρούρον τοῦ Καρρούου καὶ Ἡ ἄνθος τῆς Ἀλόης (τόμοι 2), μυθιστορία Ι. Φ. Σμῆθ. δρ. 3,25. — Ματθίλδην, μυθιστορῆμα (μετὰ εἰκόνων) Εὐγενίου Σύη, δρ. 7. — Ἄντανινα, μυθιστορία Ἀλεξάνδρου Λουμᾶ, οὐκ μετὰφρασίς Λάμπρου Ἐνυ λη. δρ. 3. — Ἄλεων Ἀσώνης, μυθιστορία Γεωργίας Σάνδης, μετὰφρασίς Ι. Ἰσιδ. Σκυλίση δρ. 1.50. — Τὰ Δύο Ἄγνα Αἰμιλίω Ρισβούργ. δρ. 1.50. — Ἡ Ὁρατὶα Παρισινή, λεπ. 60. — Ὁ Διάβολος ἐν Τουρκίᾳ, ἦτοι Σκηναὶ ἐ Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Στεφάνου Θ. Ξένου. Ἐκδόσεις δευτέρα, ἀπὸ τοῦ συγγραφέως, ἐν ἡ προσετιθῆ ἐν τέλει καὶ τὸ δρᾶμα Ἡ καταστροφὴ τῶ Ἰννετισάρων (τόμοι 2) δρ. 5.